Халқ денгиздир, халқ тўлқиндир, халқ кучдир!

ХАЛҚ СЎЗИ

خلق سوزی

ҲИЖРИЙ: ҚАМАРИЯ, 1413 ЙИЛ, МУҲАРРАМ, 13-КУН.
ШАМСИЙ, 1412 ЙИЛ, САРАТОН, 23-КУН.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг газетаси

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган 1992 ЙИЛ 14 ИЮЛЬ, СЕШАНБА, 134-СОН • 385 • НАРХИ: СОТУВДА 1 СЎМ 50 ТИЙИН.

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

Шу йил 9 —10 июль кунлари Финляндия пойтахти Хельсинкида хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича Умумевропа Кенгаши бўлиб ўтганди. Унинг биринчи кунида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Биз бугун ана шу нутқни диққатингизга ҳавола этаяпмиз. Газетамизнинг эртанги сонида эса шу Кенгаш ҳақидаги батафсил ёзилган мақола чоп қилинади.

ХЕЛЬСИНКИДАГИ ЕХҲК КЕНГАШИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ

Ислом КАРИМОВ нутқи

Муҳтарам раис жаноблари!

Хонимлар ва жаноблар!

Аъло ҳазратлари!

Давлат ва ҳукумат бошлиқларининг кенгашида Ўзбекистон Республикаси делегацияси иштирок этишини давлатимиз мустақиллигини қарор топтириш йўлидаги жуда муҳим босқич деб, халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф қилган халқчил меъёрларига содиқлигимизнинг, халқаро ҳамжамият хавфсизлик ва ҳамкорлик қоидалари негизига қурилишига зўр иштиёқимизнинг яна бир исботи деб биламиз.

1992 йил мартида Ўзбекистон Республикаси БМТга аъзо бўлиб кирди. Ҳозиргача Ўзбекистонни дунёнинг 120 та мамлакати тан олди. Улардан қирқтаси билан дипломатия муносабатлари ўрнатиш ҳақида битимлар имзоланди, шуларнинг ярмига яқини — Европа мамлакатларидир.

Буни биз Европа ҳамжамияти томонидан Ўзбекистон Республикаси ўтказаётган йўл қўллаб-қувватланишининг ифодаси деб биламиз. Бизнинг йўлимиз инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини, оз сонли миллатларни ҳимоя қилиш, миллати,диний эътиқоди, ижтимоий насаби ва мақомидан қатъий назар барча фуқаролар учун муносиб турмуш шароити яратишга қаратилган.

Мустақил Ўзбекистон бир идеологиянинг, бир партиянинг ҳукмронлигини, буйруқбозлик - маъмуриятчилик, тақсимотчилик тизими асосида қурилган иқтисодни рад этиб, ўзбек халқининг ҳам, Европа ва бошқа қитъалар халқларининг ҳам тарихий тараққиёт тажрибасини уйғун равишда бирга қўшадиган йўлни танлаб олди.

Биз эркин бозор, ишбилармонлик, барча шаклдаги мулкчиликнинг тенглиги, халқаро ҳамжамият учун очиқлик йўлини танлаб олдик. Фуқароларнинг ижтимоий жиҳатдан ночор гуруҳларини ҳимоя қилиш шаклларини, ҳар бир халқнинг миллий анъаналари, тили ва маданияти, ҳуқуқлари ва эркинликлари кафолатлари ҳамда улар ҳурмат қилинишни йўлини танлаб олдик, бу йўл айни инсон жамияти тараққиётининг ҳал қилувчи омилларини эътиборга олишга асосланади.

Бу қадар мўътабар анжуманда Ўзбекистоннинг овози биринчи бор янграмоқда. Айни шу боисдан ҳам биз овозимизни аввал бошданоқ халқимизнинг тинчлик ва ҳамкорликка бўлган эзгу орзулари ифодаси деб тушунишларини истаймиз. Ўзбекистон Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш билан Париж хартиясининг асосий қоидаларини, Умумевропа хонадонини барпо этиш тажрибасидан келиб чиққан қоидаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлайди.

Ҳозир мен эътиборингизни Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш (ЕХҲК)нинг у ёки бу минтақада тинчлик ва барқарорликни бузиши мумкин бўлган можаролар яқинлашувининг олдини олиш, таъбир жоиз бўлса шундай можароларга йўл қўймаслик жараёни муаммолари билан шуғулланувчи механизмини вужудга келтиришни жадаллаштириш масаласига қаратмоқчиман. Бу механизм аввало ҳудудий ва миллий асосда вужудга келадиган бирон-бир можарога халқаро, минтақа ва маҳаллий ташкилотларнинг эътибори ҳамда кучларини ёнғин аланга олмай туриб тўла жамлаш имконини берган бўлур эди, зеро можаронинг ловуллаб турган ёнғинини кейин, айниқса кўп киши қурбон бўлганидан сўнг, одамлар бошига мусибат тушган, вайронагарчилик ва тартибсизлик бошланганидан кейин ўчириш ва тугатиш учун жуда катта маблағ ва куч сарфлаш керак бўлади.

Одамлар ғазабга келганидан кейин уларда эзгулик ва адолат, одамийлик ва инсонпарварлик туйғуларини тиклаш жуда қийин ва деярли иложсиз бўлиб қолади. Қорабоғдаги ва бошқа жойлардаги можаролар беҳосдан бошланмаганини ҳаммамиз биламиз. Бир-бирига мутлақо ўхшаш бўлган, бинобарин, бир хил тарзда ҳал этиладиган можаролар йўқлигини англаб турибмиз. Бироқ ҳаммамиз учун муштарак сайёранинг айрим минтақаларини ларзага солаётган барча можароларнинг илдизлари ва табиати ўхшашлигига аминмиз.

МДҲ, Югославиядаги кўпгина ёш мустақил давлатлар ва бошқа мамлакатлар мисолида бунинг анчагина далилларини кўриб турибмиз.

Ўрта Осиё минтақасида ҳам шунга ўхшаш ҳолат рўй бериши мумкин, бу ерда четдан баттоллик ва мутаассибликни авж олдиришни тарғиб қилувчи ақидапарастлик пайт пойлаб турибди. ЕХҲКнинг янги ёш аъзоларидан бири — қўшнимиз Тожикистон мисолида шу нарса кўриняптику, ахир. У ерда ҳозирнинг ўзидаёқ инсон бошига тушган кулфатни, баттоллик ва муросасизлик қурбонларини кўрсатувчи кўпдан-кўп мисоллар мавжуд.

Бироқ, афсуски, халқаро афкор омма ва ахборот воситалари нечундир бу масалани четлаб ўтмоқда. Айни номатлуб оқибатларнинг олдини олиш мақсадида Миттеран жаноблари билан Гонсалес жанобларининг тинчлик ва ҳамкорликни таъминлайдиган барқарор куч тузиш тўғрисида бу ерда айтган таклифларини бизнинг минтақамизда рўёбга чиқариш ғоят долзарб вазифадир.

ЕХҲКнинг ҳамкорлик ва хавфсизликка оид ҳужжатлари таъсирчанлиги ҳам кўп жиҳатдан уларнинг ўз вақтида қабул этилишига боғлиқлигини тажриба кўрсатиб турибди. Бу ҳужжатлар қайд этувчи руҳда бўлмай, балки олдини олиш, йўл қўймаслик руҳида бўлгани яхши. Шу жиҳатдан олганда, ЕХҲКнинг оз сонли миллатлар бўйича олий комиссияси таъсис этилиши жуда ўз вақтида қилинган ишдир.

Ҳозир бутун дунё ва у билан бирга Европа ҳам тараққиётнинг янги босқичига — бирлашув босқичига қадам қўймоқда. Бу босқич миллий маданият — технология, экология, иқтисодиёт, ҳуқуқ, умуман маданиятнинг янада равнақ топишига кўмаклаша олган бўлур эди. Айни оқилона бирлашув миллий маданиятларнинг башар маърифати ягона манбаидан ўзаро баҳраманд бўлиши ва бир-бирини бойитиши учун мустаҳкам омилларни вужудга келтиради.

Иқтисодиёт ёки технология тараққиётининг турли даражасида турган халқлар ва давлатлар бирлашув босқичига кираётганликлари табиийдир. Бу тафовут — ўз-ўзидан мавжуд бўлган воқеликдир. Шу сабабли у ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетади, деб фараз қилиш соддалик бўлур эди. Бундан келиб чиқадиган аниқ вазифа шуки, биз ҳаммамиз ЕХҲКда қатнашувчи давлатлар иқтисодий ҳамкорлигининг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олишимиз зарур.

ЕХҲК қоидалари бутун Европа—Осиё қитъасига ёйилаётган жараёнда Хельсинки битимларини рўёбга чиқариш механизми ҳозирнинг ўзидаёқ Ўрта Осиё ва Қозоғистон янги давлатларини ўз ичига олади. Ҳеч муболағасиз беҳисоб табиий-иқтисодий ресурсларга эга бўлган бу бадавлат ўлка ҳозир дунё давлатлари ва савдо-саноат доираларини дадил лойиҳаларни рўёбга чиқарса бўладиган минтақа тарзида ўзига жалб этмоқда.

Стратегик жиҳатдан бу минтақа Шарқ билан Ғарбни боғлайдиган ўзига хос бир халқа бўлиб қолиши мумкин. Тошкент давлатлар ўртасида мол, сармоя, хом-ашё ва иш кучи ўзаро етказиб туриладиган ўзига хос минтақа марказига, иқтисодиёт, маданият, сиёсат хавфсизлик соҳасида миллий манфаатлар жамланган жойга айланишини жуда хоҳлар эдик. Ўтмишда Тошкент Буюк ипак йўлидаги савдо марказларидан бири сифатида шундай аҳамиятга эга бўлган эди.

Ўзбеклар диёрининг буюк алломалари — Беруний, ал Хоразмий, ибн Сино, Улуғбек юлдузлари Европадаги илм-фан осмонида порлаган эди. Европалик буюк сайёҳ Марко Поло, машҳур француз маърифатчиси Монтескье ўзбеклар диёрига бағишлаб асарлар ёзишган.

Ҳозирнинг ўзидаёқ Осиё ва Европадаги бир қанча мамлакатларнинг ҳамкорлиги билан бу соҳада жуда жиддий амалий қадамлар қўйилди. Собиқ ипак йўли бўйлаб коммуникациялар ва алоқаларни, ҳаво, темирйўл ва тош йўллардаги қатновни ривожлантириш, ҳар томонлама маданий ҳамкорликни авж олдириш учун сарфланаётган куч-ғайратларни ҳам назарда тутаяпман. Мана шу ишларда кўпгина мамлакатларнинг эзгу хоҳиш-иродаси нақд бунёдкорлик натижаларини бермоқда.

Ҳозир ҳар бир кишидан ўзгаришларга шай бўлиб туриш ва биргаликда муҳолифликдан ҳоли бўлган дунё сари илгарилаб боришга доир амалий чора-тадбирларни, сиёсий қатъиятни талаб қилинади. ЕХҲК қоидаларининг бутун Европа — Осиё қитъасига жорий этилиши шу ноёб халқаро анжуманнинг имкониятларини кенгайтиради.

Кенгашнинг барча қатнашчиларини ишонтириб айтаманки, Ўзбекистон Республикаси бу ғоят муҳим ишда фаол ва жўшқин қатнашиш учун бутун куч-ғайратини ишга солади.

Эътиборингиз учун ташаккур!

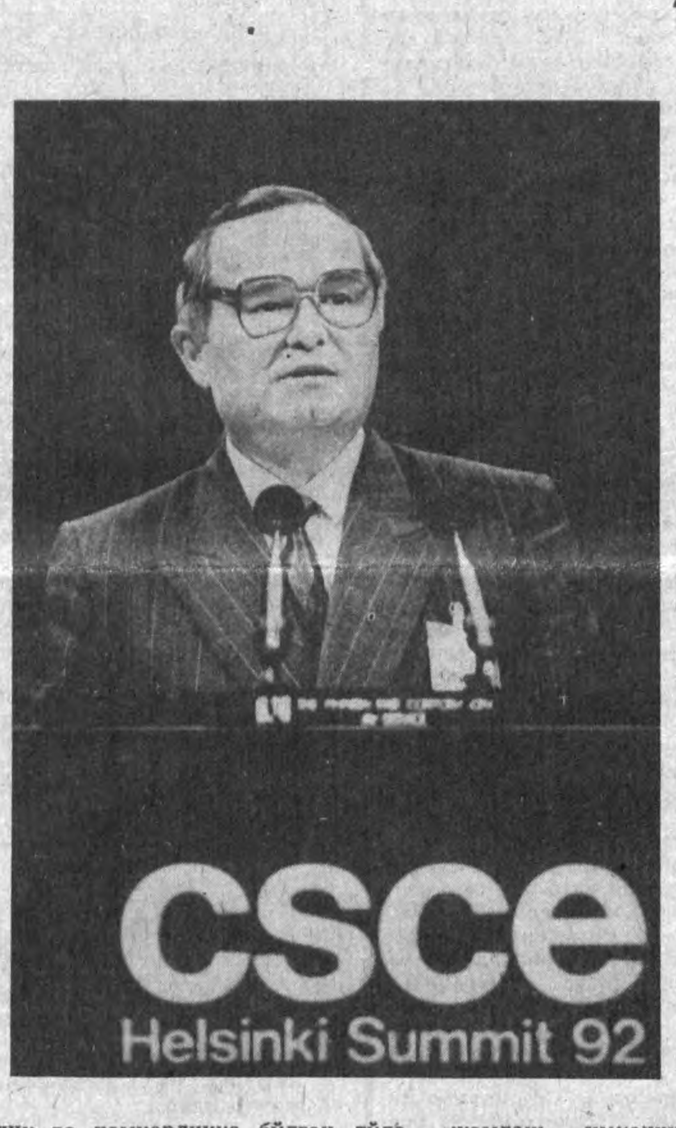

РОССИЯ ЭЛЧИСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

13 июль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Россия Федерациясининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Ф. Ф. Сидорскийни қабул қилди.

Ф. Ф. Сидорский Ўзбекистон Президентига Россия элчиси ишонч ёрлиғини топширар экан, икки халқнинг дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантиришга хизмат қилажагини таъкидлади.

Ислом Каримов Ф. Ф. Сидорскийни Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги элчиси этиб тайинлангани муносабати билан табриклаб, бу масъулиятли ишда унга муваффақият тилади, Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги дўстона муносабатлар тенг ҳуқуқли асосда бундан буён ҳам ривожланаверади, деб қатъий ишонч билдирди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов иштирок этди.

(ЎзА).

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ

СИДОРСКИЙ ФИЛИПП ФИЛИППОВИЧ

Сидорский Ф. Ф. 1937 йилда туғилган, миллати рус, Москва давлат халқаро муносабатлар институти ва дипломатия академиясини битирган.

1966 йилдан буён дипломатия соҳасида ишлайди. Собиқ СССРнинг Афғонистондаги элчихонасида таржимон ва атташе; Иттифоқ Ташқи ишлар вазирлиги Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлимида атташе, учинчи секретарь; Эрондаги элчихонада учинчи, иккинчи секретарь маслаҳатчи; Ташқи ишлар вазирлиги Ўрта Шарқ бўлимида маслаҳатчи, эксперт бўлиб ишлаган.

1988 йилдан бери Сидорский Ф. Ф. Афғонистондаги элчихонада маслаҳатчи — вакил вазифасида ишлаб келади.

СССР ва Россия расмий делегацияларининг аъзоси сифатида халқаро конференциялар ва кенгашларда қатнашиш учун чет элларга сафар қилган.

У фавқулодда ва мухтор элчи дипломатия даражасига эга. Форс ва инглиз тилларини билади.

Оилали, битта ўғли бор.

РУҲИНГИЗ ЮКСАЛСИН, ЙИГИТЛАР!

11 июль — мустақил Ўзбекистон ҳарбий кучлари тарихида янги муқаддима очди.

Тошкентдаги ҳарбий қисмнинг тантанали тадбирлар ўтказиладиган кенг майдонида шу йилнинг май, июнь ойида йигитлик бурчини бажаришга чақирилган ўғлонлар саф тортдилар. Эътибор бердим: ҳаммасининг кийимлари яп-янги.

Жанговар буйруқ билан қаторлар қиличдай тик ва текис тортди.

Республика мудофаа вазири Рустам Аҳмедов ватанимиз тинчлиги, шарафи, номусу орини ҳимоя қилгувчи кучлар сафига қўшилаётган бу йигитлар билан саломлашгач, мазкур дақиқалар ҳаяжони, қадри, аҳамиятини қисқа, кўтаринки оҳангда ифодалади:

— Сизлар республикамиз тарихида биринчи бўлиб ўз она тилимизда, ўз Ватанингиз шарафини ҳимоя қилиш ҳақида ўз халқингиз, Президентингизга қасамёд этаяпсиз...

Ҳа, саф тортганларнинг ҳаммаси ўзбек тупроғининг фарзандлари. Дил хоҳишлари билан хизматнинг шу турини танлаганлар.

Шундан сўнг бўлинма командирларининг чақириғига «Лаббай!» (Есть) деган жавоб билан йигитлар бирма-бир олдинга чиқиб тантанали ҳарбий қасамёд матнини ўқиб, Ватан посбонлари қаторига қўшилдилар.

Бу маросимга ташриф буюрган онахонлар — Зебо Ғаниева номли «Фронтовой» бадиий дастасининг аъзолари фарзандларни алвон чиннигуллар билан табриклаб турдилар.

Ўзбекистон халқ артисти Гавҳар Ёқубова ҳаяжонланаётган йигитларга: «Овозларингни баланд кўтариб гапиринглар!» — дея далда беради, «Табриклайман, болам», — деб қўлларини қисади.

Фурсатдан фойдаланиб мудофаа вазири Рустам Аҳмедовдан янги ҳарбий қасамёдни қабул қилиш айни шу қисмдан бошлангани сабабини сўрадим:

—Ҳарбий қисмларга раҳбарлик шу мутахассислар орқали амалга оширилади. Эртага республикамизнинг жуда кўп ҳарбий қисмларида минг-минглаб ўғлонлар ўз она тилида қасамёд билан озод халқимиз, мустақил ватанимиз ҳимоячилари бўладилар.

— Она ўз номи билан она-да! Яқиндагина бағридаги ўғлини хизматга юборган оналарга нима деган бўлардингиз?

— Ота-оналарга саломатлик тилайман. Хотирни жам қилиб, келин олишга тайёргарлик кўришаверсин.

Ўғлонлар ҳарбий қасамёд қилдилар. Шундан сўнг сафлар тантанавор садолар остида дадил, шахдам қадамлар билан минбар ёнидан ўтдилар.

Қарайман: ҳалигина ҳаяжонланиб, тараддудланиб, айримларининг овозлари титраб чиқаётган йигитларнинг нигоҳлари қатъий тортгандек, бутун вужудларидан ғурур нафаси уфураётгандек туюлади.

Ҳақиқатким: озод, мустақил давлат одамларининг бўйлари-да баланд бўларкан. Истиқлол юрти фарзандларининг кўнгли, руҳи, ўз-ўзига ишончи ҳам осмон қадар юксалажак.

Муҳтарама УЛУҒ.

СУРАТДА: ушбу тантанадан лавҳалар.

(ЎзА).

• Долзарб мавзу

ХАЛҚИНИ ЎЙЛАГАН КАМ БЎЛМАЙДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Фармони билан Савдо вазирлиги тугатилиб, Ўзбекистон Давлат акционерлик уюшмаси («Ўзбексавдо») ташкил топди. Шу муносабат билан Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг мухбири «Ўзбексавдо» раиси М. З. УСМОНОВ билан республикамизда тижорат ишларининг истиқболи ва бозор иқтисодига ўтиш даврида мазкур уюшма олдида турган вазифалар хусусида суҳбатлашди.

— Мираброр Зуфарович, республикамизда мустақиллик эркин қанот ёзаётган, бозор иқтисоди долзарб паллага кираётган бир пайтда уюшма тизимининг ўзига хос хусусиятлари ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Акционерлик уюшмасининг ташкил этилиши мустақил республикамиз халқининг турмуш даражасини яхшилашни кўзлаб қилинган муҳим ижтимоий-сиёсий тадбирдир. Бошқача айтганда, уюшма бозор иқтисодига ўтиш даврида тижорат ишларини яхшилаш билан бирга чет эл давлатлари билан тўғридан-тўғри ўзаро манфаатли алоқа қилиш, қўшма корхоналар очиб, халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш ва сотиш имконини беради.

Давлат ҳисобига ишлаб келган Савдо вазирлигининг акционерлик уюшмасига айлантирилиши жамоа учун янги истиқбол очиб берди. Бутун бошли савдо тармоқларини акционерлик жамиятига айлантира бошладик, республика раҳбариятининг эзгу нияти, кишилар турмушини яхшилашдан иборат. Элини ўйлаган кам бўлганми, ахир?! Ана шундай масъулиятли даврда айрим кишиларнинг мустақиллик йўлида амалга оширилаётган ишларни нотўғри тушунаётгани мени ҳайратга солади.

— Баъзи жумҳуриятларда хунрезлик бўлиб турган бир вақтда республикамиз аҳолиси тўс-тўполон, можаролардан ҳоли ҳаёт кечирмоқда. Бунинг ўзи бўлмаётир. Ана шу осойишталикни кўролмайдиган шахслар иқтисодий танглик, қимматчиликни рўкач қилиб, одамлар орасида норозилик кайфиятини туғдиришга ҳаракат қилмоқдалар. Улар нарх сиёсати моҳиятини тўла англаб етмаган айрим кишиларни чалғитишга уринмоқдалар.

Президентимиз Ислом Каримов яқин ойлар ичида иқтисодий қийинчиликлар узоққа чўзилмайди, деб таъкидламоқда. Бу гап катта иқтисодий асосга таяниб айтилаётир. Лекин айрим озиқ-овқат муҳсулотларининг нархи баланд. Аммо Ҳамдўстликдаги мамлакатлардан келаётган кишилар Ўзбекистонда нарх-наво бошқа минтақаларга нисбатан анча арзон эканлигини эътироф этишмоқда. Ҳақиқатда ҳам шундай.

Республика аҳолиси эҳтиёжи учун ҳар йили 450 минг тонна гўшт керак. Шундан атиги 150 минг тоннасигина ўзимизда етиштирилади. Қолган қисми чет эллардан шартнома асосида келтирилмоқда. Ҳар килограмм чорва маҳсулотининг таннархи 120 сўмга тушяпти. Аҳолини иқтисодий ҳимоялаш мақсадида гўштни 45 сўмдан сотяпмиз. Кўрилаётган зарар давлат бюджетидан тўланаётир.

Яна бир мисол. Халқ истеъмоли учун ҳар йили 800 минг тонна шакар керак. Четдан олинаётган 550 минг тонна шакарнинг ҳар килограмми 50 сўмга тўғри келмоқда. Биз эса уни аҳолига атиги 8 сўмдан сотяпмиз.

— Республикамизда ун маҳсулотларига бўлган талаб қандай?

— Жумҳуриятимизда бир кунда 900 тонна, йилига 3 миллион 200 минг тонна ун маҳсулоти сарфланади. Бошқача айтганда, республика-

(Давоми 2-бетда).

РАД ЭТАМАН

Шу йилнинг 4 июль куни М. Солиҳнинг мен ҳурмат қиладиган обрўли «Озодлик» радиостанциясига берган интервьюсида «Ўзбекистон халқ депутати Алижон Қўчқоров калтакланди», деган фикр айтилган. Мен буни рад этаман ва бўҳтон деб ҳисоблайман. Чунки менга ҳеч ким ва ҳеч қачон суъиқасд қилмаган. Менинг соғлигим яхши ва ишимни давом эттираяпман.

Алижон ҚЎЧҚОРОВ,
Ўзбекистон халқ депутати.

• Туркия—Ўзбекистон: ҳамкорлик одимлари

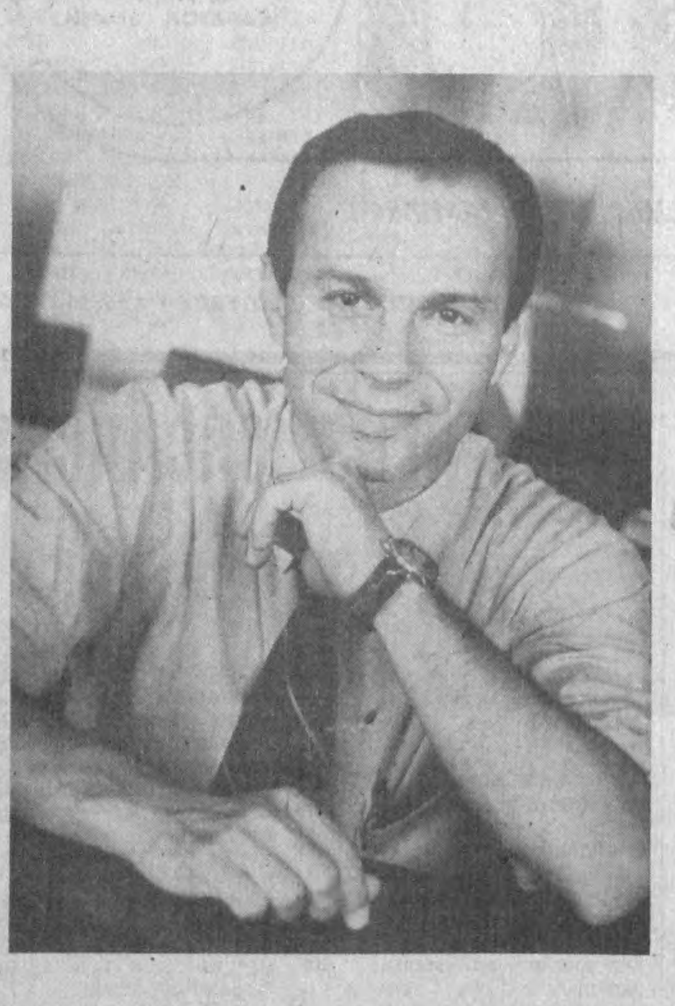

Нафи Ахмед Юрекли:

ШЕРИКЛАР МАНФААТИ— БИЗНИНГ МАНФААТИМИЗ

Тошкентда «Язекс инкорпорейтед» Туркия компаниясининг ваколатхонаси очилади. Бу компаниянинг чет эллардаги (АҚШ, Олмония, Англия, Ироқ, Италия, Швецария) еттинчи расмий ваколатхонасидир.

● «Язекс инкорпорейтед» — бу дунёдаги энг сифатли тўқимачилик маҳсулотлари.

● «Язекс инкорпорейтед» — бу енгил ва юк ташиш автомобиллари, автобуслар, мопедлар, қишлоқ хўжалик машиналари учун двигателлар, сув хўжалиги техникалари.

● «Язекс инкорпорейтед» — бу халқаро автомобилда юк ташишнинг ишончли кафолати.

● «Язекс инкорпорейтед» шиори: комплекс лойиҳаларни жадал фурсатларда жорий этиш: хом ашё — тайёр маҳсулот. Фойдаси керакми? Ҳисобланг: 1 килограмм пахта 13—15 цент. 1 килограмм тайёр маҳсулот эса 10 доллар!

● Энг юқори талабларга жавоб бера диган турк тўқимачилик маҳсулоти 20 йил ичида жаҳон бозорида мустаҳкам ўрин эгаллади. Рақобатнинг кучайиб бораётганига қарамай Ўзбекистон бу йўлни «Язекс инкорпорейтед» ёрдамида беш йилда босиб ўтади.

● «Язекс инкорпорейтед»нинг турли комплекслари бир йилнинг ўзидаёқ, кетган ҳаражатлардан икки-уч марта ортиқ бўлган валюта даромадлари беради.

● «Язекс инкорпорейтед» — бу янги иш жойлари, бу Туркия ва бошқа мамлакатлар мутахассислари ёрдамида тайёрланган юқори малакали миллий кадрлар.

«Язекс инкорпорейтед» — жаҳондаги илғор олти мамлакатда фаолият кўрсатувчи Туркиянинг йирик компанияларидан бири. Унинг қўшма корхоналари ўн олти давлатда ишлаб турибди. Тошкентда компаниянинг ваколлиги очилиши яқин орада Ўзбекистоннинг турли ҳудудларида қўшма корхоналар иш бошлашидан дарак беради.

Компаниянинг биргина пахтани комплекс қайта ишлаш жараёнидаги иштироки республикамизга юз миллионлаб доллар фойда келтиради. Шу боисдан ҳам Ўзбекистон ишбилармон доиралари бу машҳур компания лойиҳаларига зўр қизиқиш билан қарашмоқда.

Ўзбекистон сиёсий арбоблари, саноатчи ва тадбиркорлари «Язекс инкорпорейтед»нинг тўқимачилик бўйича вице-президенти жаноб Нафи Ахмед Юреклини яхши билишади. У кейинги ярим йил ичида деярли ҳар ойнинг икки ҳафтасини Ўзбекистонда ўтказмоқда.

Жаноб Нафи Ахмед Юрекли фақат тўқимачилик соҳасида йирик мутахассис сифатида танилган эмас. У пировардида тараққиётнинг турк модели деб аталган радикал иқтисодий ислоҳотларнинг фаол иштирокчисидир. Шу боисдан ҳам бизнинг бугунги муаммоларимизни у жуда яхши англайди.

Бизда Туркия тажрибаси ва уни қандай қўллаш ҳақида жуда кўп мунозаралар бўлаётир. Қисқаси одатдагидек гап кўп, кўмир эса оз. Нафи Аҳмед Юрекли ўзини сиёсий мунозаралардан четдаги оддий ишбилармон, сармоядор ҳисоблайди. Балки шу боисдан ҳам у турк тажрибасининг мазмун-моҳияти ва биз учун аҳамиятини бир жумладаёқ ифодалай олди:

— Турк тўқимачилик маҳсулоти 20 йил ичида жаҳон бозорида мустаҳкам ўрин эгаллади. Рақобатнинг ўсиши кучайиб бораётганига қарамай компаниямиз сизга бу йўлни беш йилда босиб ўтишингизга ёрдам беради.

— Фақат Ўзбекистонгами! Узимни тутолмай дарҳол шу саволни берганим учун мулзам тортдим.

— На фақат Ўзбекистонга. Аммо, ўзбеклар — бизнинг қондош, диндош, урфдош жигарларимиз. Шу боисдан ҳам уларга алоҳида меҳр билан қараймиз. «Язекс инкорпорейтед» компанияси шерикларига бухронли ҳаётнинг залворли муаммоларини ҳал этишда ўз шиор ва тажрибаларига суянган ҳолда кўмаклашади. Компаниянинг шиори эса комплекс лойиҳаларни жадал фурсатлар билан жорий этишдир. Яъни биз, хом ашёни жаҳон бозоридаги ҳар қандай рақобатга бардош берадиган олий сифатли тайёр маҳсулотга айлантирувчи саноат комплексларини барпо этамиз.

— Барча тадбиркор сармоядорлар ҳам шу фалсафага амал қилишса керак!

— Пахтачилик билан шуғулланувчи оилада ўсганман. Бу жабҳанинг кўпгина нозик томонларини яхши биламан. Кўпгина фирмалар айниқса ғарб корхоналари ҳамиша ўз машиналарини кўпроқ сотишга интилишади. Масалан сиз пахта етиштирувчи мамлакатсиз. Аввало сизга пахта тозалаш, сўнгра ип йигириш кейин тўқимачилик машиналарини сотишга ҳаракат қилишади. Бундай шериклар билан тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнига етгунча кўп йиллар йўқотасиз, катта ҳаражатларга тушасиз. Биз эса ишга комплекс ёндошишни таклиф этмоқдамиз.

Корпорациямиз шериклар ҳисобига ғирромликни ўзига эп кўрмайди. Биз шеригимиз билан бирга мўмай даромад олишга интиламиз. Шу боисдан ҳам дарҳол хом ашёни тайёр маҳсулотга айлантирадиган лойиҳаларни таклиф этамиз.

Тўқимачилик саноати компаниямиз фаолиятидаги бош йўналишлардан бирадир. Тайёр маҳсулот деганда биз энг юксак жаҳон стандартлари даражасида бўладиган тўқимачилик маҳсулотларини назарда тутамиз. Боз устига «Язекс инкорпорейтед» бу маҳсулотларни нуфузли бозорларда харид қилинишига кафолат беради.

— Айтмоқчисизки, юқори сифат — юқори даромад манбаи.

— Мен масалага янада кенгроқ ёндашаман. Масалан, биз пахта толасидан юқори сифатли тўқимачилик маҳсулоти олиш билан бирга хом ашёдан самарали, оқилона фойдаланишга интиламиз. Ҳисоблаб кўринг: бир килограмм пахта 13—15 цент, килограмм тайёр маҳсулот эса 10 доллар туради. Шундай бўлгач, хом ашёни исроф қилинишига йўл қўясизми? Комплекс ишга туширилган биринчи йилнинг ўзидаёқ ўзини оқлабгина қолмай, уни ишга туширишга кетган маблағлардан икки-уч ҳисса кўп валюта даромадлари олиниши таъминланади.

Бизнинг ёндошувимиз шеригимизга икки имконият беради. Биринчидан, у нақд фойда мазасини дарров ҳис қилади. Беш—ўн йилдан кейин даромад бўлармикан дея хавотирланишга ўрин қолмайди. Иккинчидан, биринчи комплексдан олинган тайёр маҳсулотни жаҳон бозорида сотиб, шеригимиз билан янада унумлироқ бўлган янги комплекслар бунёд этиш учун зарур валютага эга бўламиз.

— Биронта комплекс ҳақида батафсил сўзлаб берсангиз!

— Газетангиз ўқувчиларига биз Нукус шаҳрида тўқимачилик комплекси қурилишини ниҳоясига етказаётганимиз ҳақида хабар берсангиз ёмон бўлмайди. Шу йил охирида маҳсулот бера бошлайди. Ушбу маҳсулотнинг ярмини ҳозирнинг ўзидаёқ Германия компанияларидан бири сотиб олишга тайёр. Айтмоқчи, улар барча маҳсулотни харид қилиш иштиёқидалар. Бироқ ички бозорни ҳам ўйлаш керак.

Нукус комплекси замонавий ускуналар, автоматлаштирилган бошқарув тармоқлари билан жиҳозланади. Энг юксак талабларга жавоб берувчи бундай корхона қурилишига ҳар қандай ривожланган мамлакат рози бўларди. Компания комплексни ўзлаштирадиган маҳаллий кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор бермоқда. Яқин орада ўзбек мутахассислари гуруҳи Туркия ва Италияга малака оширишга жўнайдилар. Ўз навбатида ушбу давлатларнинг юқори малакали мутахассислари келиб миллий кадрларга янги техникани ишлатиш ва юқори сифатли маҳсулот чиқариш сирларини ўргатадилар.

— Компкес қандай маҳсулотлар ишлаб чиқаради!

— Болалар ва ўсмирлар кийим-кечаклари, спорт костюмлари ва кўйлаклар...

— Уларнинг нархлари қандай бўлади!

— Бизда арзон сотган — тез сотади деган гап бор. Маҳсулотларимизнинг сифатлилиги ва арзонлиги уларнинг рақобатга чидамлигини оширади, натижада ер шарининг исталган бурчагида, айниқса учинчи дунё мамлакатларида меҳнатингиз маҳсулини сизларда айтмоқчи қўлингиздан юлиб кетишади.

— Бундай комплекс қанча туришини айтолмайсизми!

— Нукусдаги комплекс бизга 11—13 миллион Америка долларига тушади. Лекин у ишга тушган биринчи йилиёқ 27 миллион долларлик маҳсулот сотамиз. «Язекс инкорпорейтед» компанияси номидан республика раҳбариятига ўз миннатдорчилигимни билдирмоқчи эдим. Биз якдил хулосага келдик: яқин йиллар ичида республиканинг турли ҳудудларида қатор юқори унумли комплекслар бунёд этишга маблағлар сарфлаймиз. Қардош Ўзбекистонга пахтани чиқитсиз қайта ишлашнинг энг янги технологияларига эга бўлган ишлаб чиқариш комплекслари яратилишида кўмаклашишни истаймиз.

— Ўн йиллар муқаддам республика Фанлар Академиясининг президенти, жаҳонга машҳур биохимик марҳум Обид Содиқов билан суҳбатлашгандим. У ғўзанинг илдизидан баргигача фойдаланишни орзу қиларди.

— Машҳур академик шу кунларга етмаганлигидан афсусланаман. Ҳозир республика ҳукумати томонидан ўрганилаётган компаниямиз лойиҳалари ёрдамида энг эзгу орзуларга етишиш мумкин.

«Язекс инкорпорейтед» тўқимачилик ёки пахтачилик билан боғлиқ бўлган бошқа маҳсулотлари билангина эмас, балки юк ташиш ва енгил автомобиллар, автобуслар, мопедлар, қишлоқ хўжалик машиналари двигателлари, сув хўжалиги техникалари билан ҳам машҳур. Яқин кунларда компаниямизнинг бу соҳалар бўйича мутасадди вице-президенти яна Тошкентга келади. Яна дейишимнинг боиси у Ўзбекистоннинг манфаатдор ташкилотлари билан бир неча бор учрашди. Ҳамкорлик шартномалари имзолашга келишиб олдилар. Жумладан, улар халқаро юк ташишни йўлга қўйишга қарор қилишган.

— Қисқаси бугунги ишларингиз билан лойиҳаларингиз ҳаётийлигини исботлаётирсиз...

— Ҳамкорлигимизнинг амалий натижалари — Ўзбекистон ҳукуматининг узоқни кўзловчи, чуқур ўйланган, амалий сиёсатининг ва биринчи навбатда муҳтарам жаноб Ислом Каримов сиёсий, иқтисодий, ижтимоий стратегияси ва тактикасининг маҳсулидир. Яна бир бор таъкидлайман: **Ўзбекистон Республикаси Президентининг сиёсати хориж капитали юртингизга кириб келиши учун энг ишончли кафолатдир.**

— Демак компаниянгиз бундан буён ҳам ўз капиталини Ўзбекистонда ишлатишни давом эттираверади.

— «Язекс инкорпорейтед» МДҲ мамлакатларида ишлаётганига - икки йилдан ошди. Бу даврдаги фаолиятимиз таҳлилидан қуйидагича хулоса чиқардик: **Ўзбекистон Республикаси МДҲ давлатлари ичида ҳукумат томонидан сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий ҳаётда барқарорлик таъминланаётган ягона мамлакат. Бу ерда энг зўр лойиҳаларни тўла ишонч билан рўёбга чиқариш, иккиланмай ўзаро фойдали ишларни амалга ошириш мумкин.**

Шахсан мен МДҲнинг деярли барча давлатларида бўлдим. Ўзбекистон бошқалардан кўпгина томонлари билан ажралиб туради. Аэропортдаёқ бу ерда нима қилиш кераклигини яхши биладиган ҳукумат борлигини англаш мумкин. Ҳамма жойда осойишталик, ишчанлик вазияти ҳукмрон, кўчалар озода, тартибли, одамлар оққўнгил ва меҳмондўст. Савдо дўконлари ва бозорларда нарх-наво анча паст, аҳолининг турмуш даражаси маълум даражада юқори. Агар Ўзбекистон халқи бундан буён ҳам ўз Президентини фаол қўллаб-қувватлаб, бебошлик ва қон тўкишларга йўл қўймаса, яқин йиллар ичида республика гуллаб-яшнашига шубҳа йўқ. Бунинг учун чидам, сабру қаноат ва фурсат керак. Бизда пишмаган тарвуз дум бермайди, дейдилар.

— Янглишмасам, сизларда бир-бирингни мақтаётганингда танқидга ҳам жой қолдир, деган гап ҳам бор!

— Сизга яна бир турк мақоли билан жавоб бераман. Бизда дардини яширган, давосини тополмайди, дейишади. Ўзбекистон Президенти жамиятнинг инқирозий ҳолатларини, йўл қўйилган камчиликларни очиқдан-очиқ тан олмоқда, у оппозиция билан ҳамкорлик қилишга, уларнинг танқидий мулоҳазаларини тинглашга тайёрлигини айтмоқда. Биз сармоядорлар буни кўриб-билиб турибмиз. Лекин танқиддан танқиднинг фарқи бор. Туркияда шундай мақол бор: агар девор қуласа, пахсачини чорлайдилар, лекин биров касал бўлса ҳамма табибга айланади. Дардманд жамиятда барча ўзини врач деб ҳисоблаши чатоқ. Бу ҳол жамиятни издан чиқаради, уни шол қилиб қўяди. Давлат раҳбари дардни кўриб, уни қандоқ даволашни билиб турган экан, бу жамият касалликдан фориғ бўлиб, гуллаб-яшнаб кетишига ишончим комил. Агар пахсачига насиҳатгўйлар кўпайиб кетса, билингки, бу девор яна қулаб тушади.

Шу боисдан ҳам суҳбатимизни якунлаш арафасида халқни, кўпмиллатли мамлакатини ишонч билан фаровон ҳаёт сари бошлаб бораётган жаноб Ислом Каримовга ўзимнинг энг яхши истакларимни билдиришдан ғоят мамнунман. Унинг сиёсати ва иқтисодий дастурини Ўзбекистон узра порлаётган қуёшга қиёслагим келади.

Ўзбекистон халқи азалдан истеъдоди ва меҳнатсеварлиги билан донг таратган. Республика аҳолисининг ярмидан зиёди бозор иқтисодиёти шароитига тезда мослашадиган, фан-техниканинг энг янги ютуқларини жадал ўзлаштирадиган ёшлар эканлиги қувончлидир.

Иқтисодчи, сармоядор сифатида Ўзбекистон яқин орада жаҳон айвонида ўзининг муносиб ўрнини топишига астойдил ишонаман.

Суҳбатни Ю. РЯЖЕНЦЕВ олиб борди.

ХАЛҚИНИ ЎЙЛАГАН КАМ БЎЛМАЙДИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

миз аҳолиси эҳтиёжи учун ҳар йили 6,5 миллион тонна ғалла керак бўлади. Россия ва бошқа мустақил республикаларда жон бошига ҳар йили 60-70 килограмм нон истеъмол қилинса, бизда 170 килограмм истеъмол қилинади.

Республикамиз раҳбарияти ҳар қандай шароитда ҳам ноннинг нархини ҳаддан ташқари ошириб юбормаслик чораларини кўрмоқда. Шунинг учун ҳам 1 кг буғдой таннархи 23-24 сўмга тўғри келаётган бўлса ҳам уннинг нархи 3,5 сўмдан ошмаётир.

— Мираброр Зуфарович, Ҳамдўстликдаги мустақил давлатларда кўпгина озиқ-овқат маҳсулотлари нархи биздагидан 2-3 баравар қиммат эканлигини айтишмоқда...

— Тўғри, ноннинг нархи Москвада 12, Санкт-Петербургда 10, Бишкекда 9, Киевда 6, Минск, Олмаотада 3, Ўзбекистонда эса 2 сўм 80 тийинга тўғри келмоқда. Бир килограмм ун Москвада 12, Санкт-Петербург ва Киевда 25, Минскда 18, Ашгабод ва Олмаотада 6, Бишкекда 14, бизда эса 3,5 сўм туради.

— Яқин келажакда жумҳуриятимизда халқ истеъмоли молларининг арзонлашиши кутиляптими?

— Республика аҳолисини иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилиш мақсадида маҳсулотлар таннархидан анча арзон сотилаётгани ва бу нима ҳисобига бўлаётганини айтдим. Аммо бу зарарни давлат бюджети ҳисобидан муттасил қоплаб боришнинг имкони йўқ. Қолаверса, республика бюджети шундай ҳам зўриқиб турибди. Хабарингиз бор, Президент фармони билан 1992 йилнинг 1 июлидан нафақалар, стипендиялар ҳамда бюджет ҳисобидаги муассасалар ходимларининг иш ҳақи ўртача 1,5—1,8 баравар оширилди. Бунинг учун 23 миллиард сўм керак бўлади. Масалага шу нуқтаи назардан ёндошадиган бўлсак, айрим молларнинг нархларини қайта кўриб чиқишга тўғри келади. Лекин биз ҳар қандай шароитда ҳам аҳолини энг зарур истеъмол моллари билан узлуксиз таъминланишини кафолатлаймиз.

Бирор маҳсулотнинг арзонлашиши, ёки, аксинча, қимматлашиши унинг таннархига боғлиқ эканини унутмаслик керак. Кейинги вақтда дўкон пештахталарида саноат моллари кўпайиб қолди, Аммо уларнинг нархи ҳамон баланд. Биз энди корхона раҳбарларига, молларингизни арзонлаштиринг, ҳадеб фойда кетидан қувманг, халққа жабр бўлмасин, дедик. Бозор иқтисодининг моҳияти ҳам ана шунда-да! Саноатчилар ўз маҳсулотларини ҳаддан ташқари қиммат сотишаётганини тушунишди.

Шуни айтмоқчиманки, бундан буён танқислик аста-секин барҳам топиб бораверади. Ҳозирнинг ўзида 1992 йил охиригача республикамиз барча аҳолисини тўла таъминлашга етарли озиқ-овқат ва бошқа кундалик харид молларига эгамиз.

— Хорижий давлатлар билан иқтисодий, савдо алоқаларимизнинг самарали бўлиши нималарга боғлиқ деб ўйлайсиз?

— Жумҳуриятимизда ижтимоий-сиёсий вазиятнинг барқарорлиги, ўзаро тотувлик ва ҳамжиҳатлик — иқтисодий, савдо, умуман барча алоқаларимизнинг мустаҳкамланиши учун бош омилдир. Кўпгина давлатлар Ўзбекистон Республикаси билан ҳамкорлик қилишга шай бўлиб турганлиги бизни қувонтиради.

Президентимиз Ислом Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон давлат делегациясининг Малайзия, Индонезия ва Жанубий Корея давлатларига қилган сафари чоғида шу нарсага гувоҳ бўлдикки, чет элликлар ўзбекларга катта меҳр-муҳаббат билан қарашмоқда. Малайзия ва Индонезияда яшовчи аҳолининг деярли 80 фоизи мусулмон экан. Улар Ўзбекистон мустақиллигини кўзларида севинч ёшлари билан кутиб олишганини айтишди... Дарҳақиқат, мустақиллигимиз, эркимиз қадр-қимматини қалб кўзи билан кўриб, унинг дастлабки неъматларини татиб кўрмоқдамиз. Эндиликда ҳар бир фуқаро бу эркни, бу озод юртни ногаҳоний хуружлардан эҳтиёт қилиб сақлаши керак.

П. НИШОНОВ,
ЎзА мухбири.

ҒЎЗАЛКЕНТ ХОНАТЛАСИ

● САМАРҚАНД вилоятининг Ғўзалкент райони марказида «Истиқбол» кичик корхонаси ташкил қилинганига кўп бўлгани йўқ.

Лекин корхона ишбилармонлари ўзлари тайёрлаган маҳсулот — хонатласнинг дастлабки тўпларини савдога чиқардилар.

Цехда олтита ускуна ўрнатилган. Кунига 60 метр сержило хонатлас тўқилмоқда.

Кичик корхона ишбилармонлари ҳозир хонатлас билан чекланмай, анча тақчиллик сезилаётган мато — дока тўқишни ҳам йўлга қўйишмоқчи.

М. МУҚИМОВ.
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚИРҒИЗИСТОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ПРЕЗИДЕНТНИНГ СОВҒАСИ

ҚИРҒИЗИСТОН Республикаси Президенти Асқар Акаев Бишкекдаги болалар уйига ўз хайрия жамғармасидан 100 минг сўм маблағ ажратди. Ушбу муассасага Президентнинг рафиқаси Акаева хоним ҳам ташриф буюрди ва ўз оиласи номидан норасидаларга турли-туман ўйинчоқлар ҳадя этди.

Р. КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

УЛГУРЖИ САВДО ЯРМАРКАСИ

ЎШДА жумҳурият улгуржи савдо ярмаркаси ўтказилди. Унда Қирғизистон, Ўзбекистон, Латвия, Туркманистон, Чечен-Ингушетия, Қозоғистон, Россия Федерациясининг саноат, савдо корхоналари, ташкилотлари иштирок этишди.

Ўшликлар ўша куни 24 миллион сўмлик савдо қилишди.

ДЕМОКРАТЛАР КОНГРЕССИ

БИШКЕКДА Ўрта Осиё ва Қозоғистон демократлари конгрессининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Маълумки, конгресс ўтган йилнинг май ойида таъсис этилганди. Бу учинчи йиғилишдир. Унда қирғизистонликлардан ташқари, ўзбекистонлик, туркманистонлик демократлар ҳам иштирок этдилар. Турли партиялар, жамоа ташкилотларининг вакиллари демократик жамият, ҳуқуқий давлат тузиш хусусида ўзаро фикр алмашдилар.

Қалам учида алам

БИР БОҒ ПИЧАН

Аслида бу кўзларни кўрмасам бўлар экан. Билмадим, нега уларга кўзим тушиб қолди? Ҳозир ўша лаҳзани изоҳлашга ожизман. Балки унинг эгилиб-букилиб келаётганини кўриб, ҳол-аҳвол сўрамоқчи бўлгандирман, шу билан унинг кўнглини кўтариб қўймоқчи эдимми? Балки худди ўша лаҳзада ўзимга бўйсунмай қўйган нигоҳим мени аёл томонга қарашга мажбур этдимикан? Билмадим, билмадим... Лекин бир нарса аниқ: мен у кўзларни ихтиёрийми, ихтиёрсизми, кўриб қолдим. Бу кўзлар эса менинг тинчимни ўғирлади.

Йўқ, ўша эгилиб-букилиб келаётган аёлнинг нигоҳи сиз ҳозир тахмин қилаётганингиздек изтиробли эмас эди. У чинакамига қувониб турганди. Елкасидаги ўт солинган тугуннинг ўзи каби анғизга чиққан бошқа аёлларникидан озгина бўлсада катталигими ёки бугун молларнинг «овозини ўчиришга» яратилган имкониятдан хурсандлигиданми гарчи оғир юк остида нозик гавдаси титраб-қалтираб бораётган бўлса-да кўзлари кулиб турарди.

Аёлнинг ортида — ангорда эса ерда қолган-қутган сомонни териб-тергилаётган бошқа аёллар, болалар қўллари олти, оёқлари етти бўлиб, у ён-бу ён чопиб, хашак тўплашарди. Ҳадемай улар ҳам бояги аёл каби бир боғ хашак тўплашади, елкаларига ортишади ва кўзларида қувонч пайдо бўлади, деб ўйладим, Балки бирови бу қувончини зоҳиран яширишга интилар, лекин барибир, ўша лаҳзада ич-ичидан хурсанд бўлади...

Қишлоқ ҳаёти ҳақида ҳозир ёзмаган матбуот, гапирмаган киши қолмаяпти. Бир пайтлар шаҳар билан қишлоқни тенглаштириш ҳақида гаплар бўлганининг ўзиёқ афсонага айланиб қолди. Қишлоқ одамларининг аҳволи ҳақидаги гаплар аввалига бироз пардалироқ бўлган бўлса-да, ҳозир очиқ-ойдин айтилмоқда, ёзилмоқда. Лекин бу «жон куйдириб» сўзлашлар, ёзишлар билан биронбир ўзгариш бўлмаяпти. Йўқса, ҳанузгача бир боғ ўт топган аёл дунё топгандай қувонмасди!

Яқин танишларимдан бири — элликдан ўтган бир аёл билан гаплашиб ўтириб, гап тирикчилик ҳақида кетди. Саҳарлаб қишлоқдан йигирма беш чақирим нарига, юк машинасида шамолга юз тутиб ишлагани кетасиз, қош қорайганда қайтиб келасиз, топиш-тутишингиз яхшиланиб қолдими, дедим. «Яхши, — деди у, — ойига олти юз элликдан оляпмиз». «Олдинлари юз сўмга етар-етмас пул олишарди, яхши бўлиб қолибди-да», деб ўйладим. Индамай турганимни аёл бошқача тушундими, сўзини давом эттириб: «тўрт ой олти юз элликдан оламиз. Қолганига... пахта терганимизга, бошқа ойлари ҳам унча-мунча беришади...»

Олти юз эллик сўм. Гарчи тўрт ойгина олинадиган бўлса-да катта пул-а? Ҳа, ундан ҳам кам ойлик оладиганлар йўқ эмас. Балки, олтмишинчи, етмишинчи йиллар, ҳатто саксонинчи йиллар бўлганда ҳам бундай ойлик билан ошиб-тошиб яшаш мумкин бўларди. Лекин нарх-наво булутга нарвон қўяётган ҳозирги замонда-чи? Ҳали, бу ҳолва, суҳбат давомида мен билиб олган бошқа бир сирни эшитсангиз, ҳайратда қоласиз, балки парво қилмассиз — чунки сиз яшаётган қишлоқда, сиз ишлаётган хўжаликда ҳам айни шундай гаплар бордир! У беш гектар пахтазорга ишлов бераркан-у, лекин фақат тўрт гектарига ҳақ оларкан! Бир гектари-чи? Бригадада ўттиз пудратчи бўлса, ўттиз гектар-чи? У бир пайтлар ошириб берилган режани бажариш учун яшириб қолинган ерлар! Ким оширади, ким яширади-ю, жабрини яна деҳқон тортади! Ишласанг-у, ишлаган ҳаққингни топиб ололмасанг! Бордию, мен фақат шу тўланадиган тўрт гектарда ишлайман, десанг, саркор (ёки унинг ортида турган каттароқлар) истасанг шу, истамасанг катта кўча, деб турса! Кўз олдингга «ейман, кияман» деб турган болаларинг келади-ю, «ҳа» дейишдан, кўнишдан бошқа иложинг қолмайди. Ана шу «ейман, кияман» деб турган болалар ҳам онасининг ёнига чиқиб, ғўза яганалайди, ўтоқ, чопиқ қилади, чилпийди... Болалар ҳам шу тарзда «ёш пахтакор»га айланади.

Олти юз эллик сўм. Агар оилада бошқа ишловчи бўлмаса (ҳали ўғил-қизлар мустақил пул топа олмайдиган ёшда бўлса, турмуш ўртоғи хаста ёки вафот этган бўлса...) бу пул тирикчиликка етадими? Мен ҳеч иккиланишсиз йўқ дейман. Тирикчиликка етмайди ва қишлоқ аёли шу тирикчиликни ўтказишнинг бошқа йўлларини излайди. У тирикчилик қила олмайди. Зуваласи бошқача узилган. Иложини топганлари мол боқади. Ҳозир шаҳар нариёқда турсин, қишлоқнинг ўзида ҳам мол боқиш амри маҳол. Олдинги яйловлар, ўтлоқлар ўрнини пахта эгаллаб олган. Остонангдан чиқдинг дегунча, пахтазорга қадам қўясан. Саркорнинг «ҳиммати» билан ажратиб берилган бир парча ердаги жўхори поясининг етилишига қараб ўтираверсанг, молинг оч қолиб, охур бузади. Ноилож, чопиғингни тугаллаб, уватданми, бошқа жойданми, бир боғ ўт қиласан. Ёки сомони ташиб кетилган ердан қолган-қутганини йиғиштиришга тушасан. Қийналиб-қийналиб, бир боғ тайёрлайсан-у, молингнинг яна бир кун безор қилмаслигини ўйлаб, кўзингга қувонч югуради. Фақат шу бир боғ ўт учун эмас, зарур бўлган матони чайқовдан уч баравар қимматига сотиб олганингда ҳам, йилига икки-уч марта қорасини кўрсатса-кўрсатиб, кўрсатмаса-кўрсатмайдиган газ машинаси келиб қолганда ҳам қувонаверасан! Пудратга олган ердаги ишингни тугаллаб, бирон-бир тўйга бориб, хотинлар билан икки оғиз суҳбатлашганда, тўй эгаси — ҳамкасбингнинг сен каби қийналиб топган пулини бир соатдаёқ олиб қўйган ўйинчининг «санъати»га мафтун бўлиб ўтирганингда қувонасан. Қувонасан, қувонаверасан...

Бу қувончлар аслида сени чинакам қувончлар оғушига ўраши, оналик, аёллик ҳаққингни таъминлаши зарур бўлган турли тоифадаги раҳбарларнинг кўксига ханжар бўлиб урилиши (агар уларнинг юраги бўлса) зарур эмасмиди! Шунда уларнинг кўзлари ярқ этиб очилган ва бир боғ ўт орқалаган аёл кўзига бемалол қарай оладиган бўлармидилар!

Шу сатрларни ёзаяпман-у, кейинги йилларда вилоятнинг турли ерларида бўлганимда қишлоқ аёлларининг аввалига бироз тортиниб, кейин гапларини эшитадиган одамлар ҳам борлигидан қувониб дадилроқ сўзлаганлари эсимга тушаверади. Улардан биронтаси шоҳона ҳаёт у ёқда турсин, ўртанчадан сал баландроқ ҳаёт ҳақида оғиз очишмади. Ҳаммалари рўзғорга етишмай турган оддий буюмлар, егуликлар ҳақида сўзлашди. Айримлар раҳбарларнинг эътиборсизлигидан, ҳатто «ҳорма-бор бўл»га ҳам «хасислик қилишаётгани»дан нолишади. Ҳаҳотки, уларга бошқа нарса керак бўлмаса, ҳатто, болалари учун тузукроқ боғча-ясли, мактаб ҳақида ҳам ўйлашмаса, дедим. Кейинчалик, ўзимнинг бу ўйларимдан ҳижолат чекдим...

Ана, дала йўлида каллакланган тутларнинг ола-чалпоқ соясида зўрбазўр қадам ташлаётган аёл боряпти. Оддий қишлоқ аёли. Елкасида бир боғ ўт. Ана шу аёлнинг ҳорғин кўзларига тик қарай оладиганлар унга бахтли турмуш ваъда қилган раҳбарлар орасида қанча топиларкин?

Ўринбой УСМОН,
«Халқ сўзи»нинг Хўжанд вилоятидаги мухбири.

ОЛТИНЧИ БОЗОР

Раҳматли отамиз ҳафтанинг кунларини бизлардек душанба, сешанба... деб атамасдилар. Янгиқўрғон, Дўрмонча, Пиртак... деб ўша кунлари бозор бўладиган шаҳар ва қишлоқлар номи билан кун санардилар, бирор воқеа ҳақида гапирсалар ҳам «Дўрмонча куни фалон иш бўлганди», деб сўз бошлардилар. Ҳақиқатан ҳам, то қатағон йилларгача ҳар қайси катта-катта қишлоқларнинг ўз бозори бўлиб, у ерда савдо-сотиқ баҳона ёр-дўстлар учрашиб, бир пиёла чой устида чақчақлашадиган, дийдорлашадиган жойлар бўлган. Мусулмонларнинг тез-тез тўпланиб туриши қизил ҳокимларга ёқмадими ё калхўз ва сапхўзларнинг «ривожланиши»га тўсқинлик қилдими, ишқилиб барча катта-кичик бозорлар ўз-ўзидан «эриб» кетди. Ягона умумий бозор — якшанба қолди. Одамлар зарур нарса учун якшанбани етти кун кутишга мажбур бўлишди.

Мана, узоқ ва қисқа — олтмиш йиллик айрилиқдан сўнг кишиларимиз ҳафта кунларини яна бозорлар ўтаётган қишлоқ номлари билан санаш шарафига муяссар бўлдилар. Фарғона вилоят Боғдод ноҳияси бозорига тадбиркор тижоратчи Валижон Исоқов директор бўлиб келганига икки йил тўлгани йўқ, бу ерда жуда катта ишлар амалга оширилди. Колхоз бозори расталари номига муносиб бўлиб бормоқда, маҳсулот турлари учун жойлар қатъий белгиланган. Қисқаси, бозорга кирган ҳар бир одам кўнгли тўлиб чиқадиган бўлди. Туманнинг Матқулобод, Қоровултепа, Уч уй, Ултарма каби қишлоқларида катта бозорнинг шохобчалари очилди. Яқинда Туркистон жамоа хўжалиги ҳудудидаги Дўрмонча қишлоғида бундан 60 йил аввал йўқолиб кетган қадимий бозор тикланди.

Муқимий бобомиз:

Дўрмончага кетдим ўтуб,
Ёқамни ҳар соат тутуб,
Етдим ул оқшом ғам ютиб,
Дашти қароқчизор экан,

деб таърифлаган бу қишлоқ қадимий Қўқон—Фарғона йўлида бўлиб, Боғдод, Риштон, Ленинград туманининг айрим қишлоқлари аҳолисига жуда қулайдир. Дастлабки кунларданоқ бозор тумандаги энг гавжум жой бўлиб қолди. Бозорнинг очилишида қишлоқ кенгаши раиси Жўрабой Болтабоев, Дўрмончанинг қадимги ва бугунги бозорини кўриб турган 91 ёшли Маҳсум бобо, қўшни тумандан келган бозорчилар Мулла Набижон бува, Анварxон Аҳмадхон ўғиллари сўзлаганда, тўпланганлар ҳаяжонга келишди. Шу кунларга етиб келганларига Оллоҳга шукроналар келтиришди. Боғдодликлар олтинчи бозорга эга бўлишди.

Муҳаммад СОДИҚ.

• 02 эшитади

БЕҲАЛОВАТ БИР ТУН

(РЕПОРТАЖ)

ЯҚИНДА Тошкент шаҳар ички ишлар Бош бошқармасининг фаолияти билан қисман танишдим. Кўрганларимни ўз ҳолича қоғозга туширдим. Ўйлайманки, ёзганларим ички ишлар хизмати ходимлари ҳақида тасаввуримизни бойитади.

КЕЧКИ соат 8 ларга яқин шаҳар давлат автомобиль назорати бошқармаси биноси ёнига етиб бордим. Бу ерда Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Турсунхон Худойберганов билан учрашдим.

Биргалашиб сафланаётган милиционерларга яқин борамиз.

— Талабалик йилларимиз биз ҳам ДНДга чиқар эдик, — дедим.

— Маблағ йўқлигидан ҳозир ДНДлар тугатилган, — дея вазмин жавоб беради ҳамроҳим. — Ҳамма юмушлар ўзимизга қолган. Биз бир ярим ойдан буён жиноятчиликка қарши курашни мукаммаллаштириш мақсадида мана шундай марказлашган усулни қўллаяпмиз. Бу тадбиримиз ҳозирданоқ самара бера бошлади. Тартиббузарликлар, жиноятлар, ўғриликлар нисбатан камаймоқда. Тунги юмушлар борасида маслаҳатлашиб олиш учун дастлаб шу ерга бир тўпланамиз. Шаҳарнинг барча районлари ички ишлар бошқармасидан ўттиз-қирқ нафарлик гуруҳлар келишади, бу ерга.

Сўнгра Турсунхон Айдарович гуруҳ бошлиқларига тунги вазифалар ҳақида кўрсатма берди, кечаги ишлар борасида ўн беш-йигирма минутлар улар билан суҳбатлашди. Бировини тергади, бошқасига яхши гапирди.

Мени ички ишлар бошқармаси матбуот маркази ходимлари Вадим Горр ва Игорь Гамбурскийга ҳамроҳ қилиб қўйишди.

Соат 20.30 ларда ҳамма тарқалгач, бир шалағи чиққан «УАЗ» машинасида биз ҳам «марказ»га йўл олдик. Аслида ушбу «аравани» бирор колхозга совға қилса бўлар экан. У деҳқонларга асқотиши тайин. Жиноятчининг эса... чангида қолиб кетади бу матоҳ.

Дастлаб Игорнинг ишхонасига келиб, сигнал кутиб турдик. Йигитлар хушчақчақ, оққўнгил экан. Вадим қўлига кишанни олиб гапира бошлайди:

— Мана шу кишан ҳар бир милиционерда бўлиши керак. Ҳозирда ҳатто жиноят қидирув ходимлари — изқуварларда ҳам йўқ.

— Кетдик, пастга тушамиз. Сени ишимиз билан яқиндан таништириб қўяй, —дейди Вадим. Ўша куни «марказ»да Файзулла Аъзамов тунги навбатчи экан. Ёнида икки нафар жозибали қизлар ишлаяпти. «Замонавий алоқа ускуналари» тинмай шанғиллайди.

— «Марказ»! Мен 161-ман! Сариқ рангли 06 машинасидагилар бир уйни тунаб кетибди! Номери қуйидагича...

— Сизни тушундим! — дейди Файзулла ака ва барча постларга машинани тутиш учун хабар қилади.

— «Марказ», мен «Андижон!» Бир экипаж ёрдам жўнатсангиз. «Халқлар дўстлиги» ёнида тўрт безори йўлтўсарлик қилган, қочиб кетишга уринишаяпти!..

— Ҳозир етиб боришади!..

Ярим соатча Файзулла аканинг ёнида ўтирдим. У билан яқиндан танишишга имкон бўлмаяпти. Бу ерга келаётиб «Навбатчи билан олди-қочдилардан суҳбатлашиб, чой ичиб ўтираман», деган фикрда эдим. Мана, сенга... романтика! Мана, сенга дедектив!..

— Жойлардан «02» га хабар қилишади. «02» менга беради. Йигитларимиз даҳа, маҳаллаларга бўлиб ташланган. Улар ўзларига тегишли ҳудудни айланиб юришади. Масалан, Шайхонтоҳур районида 9 экипаж, 25 бўлим бор. Мен қайси экипаж қаердалигини биламан, ёрдам сўраган жойга оператив тарзда куч жўнатаман.

Бу гаплар Файзулла Аъзамовнинг менга бир неча дақиқаларда айтиб берolgани, холос. Яна бошланади:

— «Марказ», мен 59-ман!..

Бошим ғовлаб кетди. Файзулла аканинг жонига баракалла. Қулоғи битиб қолмайдимикин шўрликнинг. Мен-ку ярим соатда толиқиб бўлдим, у эрталабгача шу аҳволда ишлаши керак. Фалсафа кашф қила бошлайман: «Шовқин — саломатликнинг эгови, деган экан бир донишманд. Ким ўша донишманд?»

Шу пайт жамоат тартибини сақлаш бошқармаси бошлиғи Шораҳим Расулов келиб қолди.

— Икки киши Яккасарой районидаги домбиталардан бирига ўғирликка тушибди. Икки карнайи билан стереомагнитофон, девор соатни олиб, энди жуфтакни ростлаётганларида 42-экипаждаги йигитларимиз «олғир»ларни қўлга олишди. — дейди навбатчи Файзулла ака.

— Қорасув массивидан К. исмли фуқарони ушладик. Ёнидан ўқ-дорилар, иккита граната, иккита тўппонча ва 9 дона пичоқ чиқди, — деб Расулов ҳам янгиликларни айта бошлади...

Соат ҳам 12 дан ошди.

Биз бирин-кетин ташқарига чиқдик.

Ҳозир одамлар маза қилиб дам олишаяпти. Биров кино кўриб ўтирибди, кимдир чарчаб донг қотиб ухлаяпти. Милиционерлар эса тинмай елиб-югуришмоқда, халқни халқдан чиққан муттаҳамлардан қўриқлашга интилишаяпти. Ўғриларга ҳам қойил қоласан, киши.

Собир Раҳимов район ички ишлар бошқармасига йўл оламиз. У ерда бошқарма бошлиғи милиция полковниги Бахтиёр Сидиқов шундай маълумотларни келтирди.

— Бугун эрталабдан режа бўйича бутун районимизни назоратдан ўтказдик. Ўзимизнинг 150 нафар йигит, шаҳар ички ишлар бошқармасидан 480 киши қатнашди бу операцияда. Қидирувдаги икки хавфли жиноятчини ушладик, 20 дан ортиқ дайдиларни олиб келиб текширганимизда, улар орасидан иккитаси МДҲ қидирувидаги жиноятчилар экан. Умуман, бизнинг дайдилар билан ишлашимиз борган сари қийинлашиб бормоқда. Чунки улар кўпайиб кетишаяпти... Ҳар ҳафта мана шундай оммавий текширишлар ўтказиб турибмиз. Ўғрилар «овга» чиқадиган кунлари қаерга боришни яхши биладилар. Масалан, шанба, якшанба кунлари давлат, корхона, муассасалари ишламайди. Одамлар эса асосан уйда бўлишади. Яъни дам олиш кунлари давлат мулкини, бошқа кунлари эса хонадонларни тунашга ҳаракат қилишади. Шунинг учун ҳам шанба, якшанба кунлари давлат мулкларини назорат қилишни кучайтирамиз. Қолган пайтлари уй-жойларга кўпроқ эътиборни қаратамиз...

Биз яна «марказ»га қайтиб келдик. Соат ҳам икки ярим бўлаяпти. Бу ерда ҳамон «тунаб, кетиб-қувиб кетди» авжида экан. Мен Файзулла акадан янгиликларни сўрадим. У қаерда машина ўғирланганини, қаерда йўлтўсарлик бўлганини мавҳум бўлса-да, менга ҳикоя қилиб берди. Яна қўнғироқ, яна ташвишли овозлар...

...Шаҳар уйғонди. Кўчада машина қатновлари авжига чиқа бошлади. Миршаблар эса ҳамон бедор.

Тоҳир ДОЛИ ўғли,
«Халқ сўзи» мухбири.

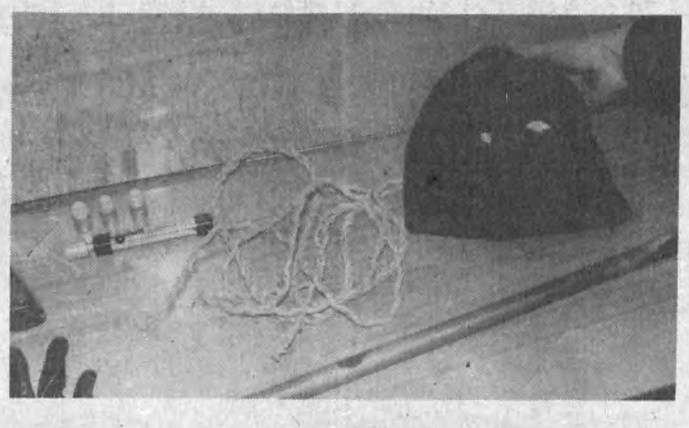

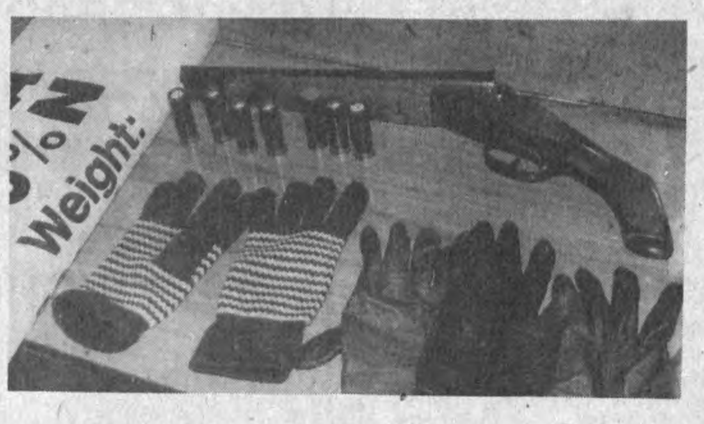

СУРАТЛАРДА: 1. (юқоридан) мана бу милиция ходимини тижорат дўконнинг сотувчиси бўлса керак, деган хаёлга бориб ўтирманг. У олғирлардан ўлжа олинган молларни ҳисоб-китоб қилаяпти, холос. Иккинчи суратда эса милиционерларнинг йўлга чиқишидан олдинги манзара тасвирланган. Пастдаги суратлардаги ниқоб рақибини бўғиш учун арқон, олов портлатгич, лом-темир таёқ, қўлқоплар, ўқ-дори ва қирқма милтиқ, наған каби ашёлар. Жиноятчилар «овга» чиқишдан олдин ана шулар билан йўлга тушадилар.

• Давлат назорати—амалда

АЛИНИНГ ДЎППИСИНИ ВАЛИГА

ЁКИ ТАЙЁРАГОҲДАГИ АНТИҚА «МЕҲМОНДОРЧИЛИК» ҲАҚИДА

«...Биз, 18 киши, 28 март куни самолётдаги ўринларимиз бошқа кишиларга сотиб юборилгани учун Истанбулга уча олмадик. Ўша куни Тошкент тайёрагоҳининг Яцкий деган масъул ходими қўлимизда паттамиз бўлишига қарамай, самолётга йўлатмади. Рўзадор эдик. Божхона ходимларию миршаблар оғиз очишимиз учун бир шиша сув сотиб олишимизга рухсат беришмади, аэропортда 8 соат тик оёқда овораю сарсон бўлдик. Ҳеч ким бизга ёрдам қўлини чўзишни истамади. «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпаниясида Степанов деган раҳбарга арз қилгандик у масхара қилгандек кулди. Биз-ку азбаройи қардошлик ҳаққи бу ҳурматсизликка унчалик эътибор бермадик. Бироқ бошқа юртлардан келаётган ишбилармонлару сайёҳлар бундай муносабатга дуч келса, юртингиз шаъни учун яхши бўлмаса керак, деган хавотирдамиз.

Эҳтиром ила, туркиялик бир гуруҳ ишбилармонлар номидан «Санпак трэвл» фирмасининг вакили Исмоил ЧИНГИЗ.»

Бу нома билан республика Давлат назорати комитети бошқармаси бошлиғи Қудрат Муҳиддиновнинг ишхонасида танишдим. Арзнома бўйича текширув олиб борган нуфузли комиссия хулосалариям бор. Гап аэропортдаги бир гуруҳ ходимнинг ўз ишини эплаёлмаётгани ҳақида эмас, балки жумҳуриятимизга келган хорижий меҳмонларга муомала қилувчи авиакомпания ва божхона тизими раҳбариятининг иш услуби янги шароитларга мутлақо мос келмаслиги, улар ҳатто «Давлат тили ҳақида»ги қонунни ҳам менсимаётгани хусусида бормоқда. Четдан қараганда бу маҳкамалар давлат ичидаги зирхланган давлатга ўхшайди...

Келинг, яхшиси, тафтиш чоғида ўз тасдиғини топган қоидабузарликлару улар ортидаги иллатларга эътибор берайлик. Аслида авиакомпания билан «Санпак трэвл» фирмаси ўртасида «Тошкент-Олмаота», «Тошкент-Истанбул» йўналишлари бўйича ўзаро келишув бор экан. Таассуфки, авиакомпания бу аҳдномани доимо бузиб келган. 1 март куни 3420 — «Тошкент — Олмаота» рейсига 14 туркияликдан 10 нафари, 28 март куни эса 3568 — «Тошкент-Истанбул» рейсига 14 йўловчи жўнатилмаган. Худди шу кейинги воқеа норозиликка сабабчи бўлди. Чунки Истанбулга патта олган шу йўловчилар (уларга юк учун устама ҳаққини вақтида тўламаганлик баҳона қилинган) ўрнига Туркиянинг Туркманистондаги элчиси 13 нафар киши билан учиб кетган. Туркман делегациясининг жўнатилиши авиакомпания бош раҳбарининг муовини А. Тарсуковнинг кўрсатмаси билан амалга оширилган. Делегацияга патта ажратиш ҳақидаги 27 март куни келган буюртма-шошилинчнома халқаро қатнов бўлими бошлиғи А. Степановнинг айби билан авиапатталарни банд қилиш ва сотиш бўлими раҳбари Н. Савельевга ўз вақтида берилмаган. Оқибат Н. Савельев асос қўлида бўлмагани боис кассаларга авиапатталарни банд қилиш ҳақида ҳеч нарса дея олмаган. Арзимас кўринган ушбу масъулиятсизлик 28 март куни раҳбарларни шошириб қўйди. Улар бу хатони тузатиш учун иккинчи қоидабузарликка кўра-била туриб қўл уришди. Шу ҳолнинг ўзи авиакомпанияда бўлим ва бўлинмалар ўртасида мустаҳкам алоқа йўқлиги, интизомсизлик авжига чиққанидан дарак беради. Бунинг устига тайёрагоҳда рейсдан қолдирилган йўловчиларни меҳмонхонага жойлаштириш муаммоси ҳам ҳал этилмаган. Агар «Мовароуннаҳр» диний бошқармаси бошпана бермаганида, турк биродарларимиз уч кун кўчада тунашармиди?

Энди авиакомпания халқаро қатновини ташкиллаштириш бўлимининг 20 ходимидан 16 нафари, «Ҳаво йўллари» марказий агентлиги халқаро қатнов бўлимининг 32 хизматчисидан 28 таси давлат тилини мутлақо билмаслигини айтсак, кимгадир малол келмас. Шу билан бирга халқаро қатнов бўлими томонидан тайёралардаги йўловчи ўринларининг бандлиги умуман назорат қилинмас экан. Оқибат 1 январдан 12 апрелгача Тошкентдан Истанбулга қатнаган 15 та рейсдаги 836 та ўрин бўш кетиб авиакомпания 9 ярим миллион сўм миқдорида зарар кўрган. 1 январдан 12 апрелгача Истанбулдан Тошкентга қатнаган тайёраларнинг 15 та рейсида жами 751 та ўрин бўш келган. Шунингдек авиакомпания ходимлари имкон бўла туриб ташкилоту фуқароларнинг авиапатта банд қилиш ҳақидаги буюртмаларини асоссиз қабул қилмаган. Бу, албатта, авиакомпаниянинг яхши ишлашни истамаётганидан далолат беради.

Тайёрагоҳда самолётларнинг кечикиб учиши ҳам йўловчиларнинг асабини бузмоқда. Қисқа муддат ичида Истанбулга 15 та рейс бўлган ва шундан 13 тасида тайёра беш-олти соат кечикиб ҳавога кўтарилган. «Тошкент-Истанбул» йўналишида қатновчи тайёра 18 февраль куни турли сабаблар билан 2 соату 27 минут кечикиб учган бўлса, 21 март куни 3 соату 04 минут йўловчиларни куттириб қўйди. Лекин не ажабки, бу камчиликлару қоидабузарликлар «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпанияси раҳбарларини заррача ташвишга солмади. Улар хатоларни йўқотиш ўрнига аризачилар билан гаплашиш, улардан вазиятни юмшатувчи номалар ёздириб олишга эришдилар. Аслида гап шу воқеанинг ўзида ҳам эмас. Уйимизга келган меҳмонни мезбондек кутиб, кузата олаяпмизми, йўқми — ҳаммаси ана шунда. Чунки бурун юртимиздан тоза ниятли меҳмонлар кўнгли озор топиб қайтган эмас. Келинг, юракни кенг қилиб, 28 мартдаги ноxушликни бир адашиш бўлибдида, дейлик. Авиакомпаниядаги муҳитга келсак, шу ишга масъул кишиларнинг ўзига инсоф берсин, улар «Давлат тили ҳақида»ги қонун борлигини билишни истамасалар-да, юртимиз мустақилликка эришганию, бунга ҳадемай бир йил тўлишини тан олишар...

Абдунаби ЭРГАШ ўғли,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Иқтисодиёт қирралари

Ширинликлар кўпаяди

«Ўзплодовощчвинпром» концернига қарашли Ғазалкент тажриба-экспериментал заводи илгари асосан вино-ичимлик маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган эди. Лекин бозор иқтисодиёти шарт-шароитлари, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжлари корхона ишбилармонларидан ишлаб чиқаришга янгича йўриқларни татбиқ этишни тақозо этди. Натижада ишлаб чиқаришни кенгайтириш, янги ихтисосликни ўзлаштириш юзасидан дастурлар тайёрланиб, тармоқ ва республика раҳбариятига тақдим қилинди.

Германиянинг «Вернер ва Пфляйдерер» фирмаси билан олдиндан олиб борилган музокараларга кўра, мазкур корхона Ғазалкентдаги заводга тўла ускуналар мажмуини етказиб бериш, уни қуриш, кейинчалик эса зарур эҳтиёт қисмлар, бошқа жиҳозлар билан таъминлаб туришга розилик билдирди. Ўзбекистон ҳукумати, аввало, республикамиздаги ана шундай маҳсулотга бўлган талаб-эҳтиёжни, иккинчидан, Бўстонлиқ тоғ минтақасининг экологик шарт-шароитлари, бу ерда ривожлантирилиши мумкин бўлган ишлаб чиқариш соҳалари турларининг чекланганлигини ҳисобга олиб, зарур миқдордаги валюта маблағларини ажратишга қарор қилди.

— Мана шу замонавий иншоотни тўла-тўкис қуриб битказиш учун бундан бир йил олдинги нарх-наволар бўйича жами 26 миллион сўм сарфланди, — дейди фабрика директори Юрий Михайлов. — Бундай хайрли ишнинг ўз вақтида амалга оширилгани кундай равшан бўлиб қолди.

Биз крекер цехи бошлиғининг ўринбосари Любовь Николаевна Шаропова билан фабрика цехларини айланиб мазкур ускуналар комплекси қанчалик мукаммал ишланганининг гувоҳи бўлдик. Ундаги барча технологик жараёнлар узлуксиз йўсинда таркиб топган, асосий вазифаларнинг ҳаммаси компьютерлар ва бошқа машиналар зиммасида. Маҳсулот тайёрлаш учун зарур бўлган ун, ёғ, хамиртуруш, сода, туз ва бошқа нарсалар компьютерлар хотирасига жойлаштирилган дастурлар асосида зарур миқдорда ва керакли ҳароратларда юбориб турилади.

Бу ерда тайёр маҳсулот жойланган қутиларни омборларга элтиб қўйишгача бўлган барча вазифалар автомат усулда бажарилиши керак. Бироқ зарур шакл ва ҳажмлардаги қадоқлаш материаллари йўқлиги сабабли ишнинг муайян қисмини қўлда бажаришга тўғри келаяпти.

Маҳсулотни картон қутиларга жойлаш, унинг оғирлигини ўлчаш, қутиларни елимлаш, ташиш, омборга олиб бориб таҳлаш ишлари борки, фабрикада меҳнат қиладиган 148 ходимнинг кўпчилиги ана шу хилдаги вазифаларни бажариш билан банд. Бу ўз навбатида маҳсулот таннархининг юқори бўлишига сабаб бўлмоқда.

Хом ашё, бошқа зарур нарсалар билан таъминлашдаги қийинчиликлар, узилишларга қарамай, корхона аҳли асосан уч сменада меҳнат қилаяпти. Бу ерда кунига 17—23 тоннагача маҳсулот ишлаб чиқарилаётганига қарамай, истеъмолчи ташкилотлардан келаётган вакилларнинг навбати узилмайди.

Фабрика мутахассислари келажакда болалар учун махсус маҳсулот турлари ишлаб чиқариш ниятида изланишмоқда. Яна бир янги линияни созлаш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Ғазалкент кондитер фабрикасида тайёрланган турли-туман ширинликлар яқинда дўконлар пештахталарини тўлдириб турса ажаб эмас.

Т. ИСКАНДАРОВ.

Воажаб!

ТЎЙДАН ОЛДИН НОҒОРА

УНИ АНДИЖОНЛИК МИЛИЦИЯ ХОДИМЛАРИ ЧАЛИШГАН ЭДИ

ҲЎКИЗНИНГ шоҳига урсанг туёғи зирқирайди дейдилар. Бекор гап. Андижонда бундай мўъжиза сира рўй бермаган. Лекин... Гапнинг очиғи, «Андижоннома» рўзномаси ходимлари машиналарининг давлат номерларини Давлат автомобил назорати ходимлари олиб қўйишган бўлса, тўғри қилишган. Рўзнома биноси олдига машина қўйсин, тартиб-қоидани бузсин деб биров айтганми, айтмаган. Аммо вилоят рўзномаси саҳифасида Ички ишлар бошқармаси шаънига таъна тошлари отилдию, миршаблар дарғазаб бўлиб қолишди. Бошқача қилиб айтганда, «оғзига кучи етмаганлар»ни тартибга келтириб қўймоқчи бўлди чоғи.

Гап шундаки, бундан бир неча кун аввал Фарғона водийсидаги вазият, оператив ҳолатни таҳлил қилгани республика Ички ишлар вазирлиги вакиллари, қўшни вилоятлар Ички ишлар бошқармаси вакиллари йиғилган эдилар. Албатта, йиғинга маҳаллий матбуот журналистлари ҳам таклиф қилинди. Тўғриси, бундай имкониятдан уларнинг оғзи қулоғига етди. Ахир вилоятда осойишталикнинг барқарорлиги тўғрисида материал тайёрлаб халққа етказиш учун шароит бор экан, қувонишмасинми? Лекин эрта ҳурсанд бўлишган экан. Йиғилиш бошланиб, республика Ички ишлар вазирининг биринчи ўринбосари, милиция генерали Ғ. Раҳимов маърузаси авжига чиққанда, юқоридан ишора бўлди. Вилоят Ички ишлар бошқармаси бошлиғи милиция полковниги Б. Парпиев милиция подполковниги А. Казиевни ёнига чақириб, қулоғига нималардир деди. Казиев ўз навбатида вилоят Ички ишлар бошқармаси матбуот марказининг раҳбари Аҳмедовга ишора қилди. Бу йиғиндан журналистларни чиқариб юборинг, дегани экан. Топшириқ бажарилди. Наилож. Уларнинг амрига бўйсунмай бўлармиди. Вилоятда ўз обрўси, шаънига эга бўлган қаламкашлар залдан бош эгиб чиқиб кетишди.

Қандай баҳолаш керак. Матбуотга нисбатан ҳурматсизликми, ёки... Улар қандайдир хизмат сиридан воқиф бўлиб қолади, деб ўйлашдими. Гарчи шундай бўлса тўйдан олдин ноғора чалиб нима қилишарди. Қолаверса, ошкоралик замонида халқдан, матбуотдан яширадиган нарсанинг ўзи қолдими? Ҳар қалай милиция маҳаллий ахборот воситалари вакилларига ўзининг қўли қанчалик узун эканлигини кўрсатиб қўйди. Йиғилишдан кейин «Андижоннома»да луқма пайдо бўлди. Оқибатини эса юқорида айтиб ўтдик.

ГУРУҒЛИ.

• Гапнинг индаллоси

«ОРТИҚЧА ТАШВИШ КИМГА ЗАРИЛ?»

ЗОМИН РАЙОН «ҒАЛАБА» ДАВЛАТ ХЎЖАЛИГИДАГИ МАРКАЗИЙ ТАЪМИРЛАШ УСТАХОНАСИНИНГ МУДИРИ, «ЯНГИ ҲАЁТ» ҚИШЛОҚ СОВЕТИНИНГ ДЕПУТАТИ РУСТАМ СУЛТОНОВ БИЛАН МУСОҲАБА

— Сайловчиларингиз сизга қандай топшириқлар беришган?

— Асосан иккита: бири ўзимиз яшаётган кўчадаги уйлар атрофини ободонлаштириш. Иккинчиси — устахонани тартибга солиш, кўкаламзорлаштириш.

— Топшириқларни бажардингизми?

— Ҳаракат қиляпмиз, ҳар қалай. Директорга айтиб бир қанча мевали кўчатлар келтирдик. Уйларнинг орқаларига экдик.

— Адашмасам, ўтган йили ҳам худди шу тарзда уйларнинг орқасига кўчат ўтқазгансизлар.

— Тўғри, — деди Рустам. — Нимасини айтай, бизда шароит қийин. Сиз шубҳаланаётгандай, кўчатлар қаровсизликдан эмас, балки ер шўрлиги туфайли қуриб қолаяпти. Шу сабабли ҳар йили қайта-қайта экаверамиз.

— ...ва кўчатлар қайта-қайта қуриб қолаверади.

— Одамга алам қиладигани ҳам шунда-да. Ўтган йили устахона атрофидаги 30 сотих ерга терак эккан эдик. У ҳам қуриб қолди. Баҳорда экасан, у барг ёзади, кўнглингни яшнатади. Саратонга чиққандан кейин, томир шўрга етиб боради шекилли қовжираб қувраб қолади.

— Демак, сиз биринчи депутатлик топшириғини ҳар йили бажараяпсиз?

— Шундай.

— Нега энди сайловчилар ўз уйлари атрофини ободонлаштириш масаласини сизга юклашди? Буни уларнинг ўзлари қилишлари керак эмасми?

— Бировда улов бор, бировда йўқ, кўчат келтириш осон эмас. Шуни ташкилий равишда бажаришни менга юклашган, бунинг ҳеч бир ажабланарли жойи йўқ.

— Барибир иккинчи топшириқ менга ғалати туюлаяпти. Нега устахонани тартибга келтиришни депутатлик топшириғи сифатида беришди?

— Бу масалаям кўчатга бориб тақалади. Депутат сифатида бир жойга борсанг, ҳар қалай гапингга унчамунча қулоқ солишади.

— ...ва талабни бажаришади ҳамми?

— Бу энди бошқа масала. Деворларни оқлатдик, кўп жойларни бўядик. Оҳак, бўёқ деганлари бу йил пулга топилмаяпти. Депутат сифатида бир хил жойлардан шу нарсаларни ундирдим.

— Барибир, сиз устахона мудирисиз-ку! Уни тартибга солиш, кўкаламзорлаштириш сизнинг вазифангиз ахир! Устахонанинг ранг-афторига қараб, келган одам мудирга баҳо беради.

— Бир нарсага ёпишиб олсангиз қўймас экансизда. Нима қилай, депутат бўласан, дейишди. Йўқ демадим. Шундан бошқа топшириқ топишолмапти қишлоқ советидагилар. Бунинг учун мен айбдор эмасманку, ахир! Бизда газ бор, ичимлик суви бор. Катта топшириқ олиш учун катта депутат бўлиш керак. Мен бор-йўғи қишлоқ советига депутатман.

— Депутат сифатида расмий, бир хонада ўтириб, сайловчиларни қабул қилганмисиз?

— Тўғрисини айтайми? Йўқ! Кўплар менинг депутат эканлигимни ҳам билишмайди.

(Бу гапни мен ҳам тасдиқлайман. Хўжаликка бориб, бирон депутатни топиб беришларини сўраганимда, биздан кимлар депутат экан, деб роса икки соат қоғоз титкилашган эди).

— Демак, сиз депутат сифатида мутлақо фаолият кўрсатмаяпсиз?

— Шундай деб ёзиб кетсангиз ҳам ўзингиз биласиз. Лекин... Менимча, депутатнинг ўзбекча таржимаси вакил маъносига яқин бўлса керак. Яъни депутат — халқ вакили. Менга эса тўйларда, маъракаларда убу топшириқларни кўп беришади. Йўқ, дея олмайман... Қўлимдан келганча бажараман. Тўй учун фалон нарсани олиб келиш учун машина топиб берасан, дейишади. — Топиб бераман. Сенинг тагингда машина бор, фалон жойга айтувчиликка борасан, дейишади. — Бораман. Бизнинг номимиздан фалон жойга бориб фалон ишни бажарасан, дейишади. — Бораман, бажараман. Битта айбим шуки, йўқ, бу топшириқларни мен алоҳида, тепасига «депутат хонаси» деб ёзилган жойда қабул қиламан, деб айтмайман. Шунинг учунми, одамлар ҳам менинг депутат эканлигимни эслашмайди. Бу ёғини сўрасангиз маҳаллада доим хизматга шай туришимни билганлари учун ҳам депутатликка мени ёзиб қўйишган бўлишса керак.

— Демак, депутатлигингизга ўзингиз ҳам эътибор бермайсиз?

— Буям бир гап-да. Депутат бўлдим нима, бўлмадим нима, айтилган топшириқларнинг бари, ўзингиз айтгандай, барибир менинг зиммамда.

— Демак, сизларда депутатлик учун ҳеч қандай талаш, кураш бўлмаган?

— Қаёқда? Кимга зарил дейсиз ортиқча ташвиш. Бир-иккита юқоридаги одам янаям юқорироқдан келган топшириққа биноан ўтириб, рўйхат тузишган бўлишса керак. Сайловларнинг қандай ўтганини эса ўзингиз яхши биласиз, менимча.

Ҳа, сайловлар қандай ўтганини яхши биламан... Шундай бир чалкаш хаёллар билан изимга қайтдим.

Абулқосим МАМАРАСУЛ ўғли,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ШАРҚ МАШЪАЛИ» НАШРДАН ЧИҚДИ

Халқимиз маънавий ҳаётида яна бир қутлуғ воқеа юз берди. «Шарқ машъали» ойномасининг биринчи сони босмадан чиқди.

Журналнинг «Муассисдан» деб номланган мақоласида жумладан шундай дейилган: «Ойнома саҳифаларида барча инсонларни камолотга, адолат ва ҳақиқатга, гўзал турмуш кечиришга даъват қилувчи, «Қуръони карим» ва «Ҳадиси шариф»нинг имом Бухорий, Байзавий, Табарий, Воиз Кошифий каби ислом алломалари бажарган мўътабар тафсирлар, ислом Шарқ маданияти, адабиёт дурдоналари, ўтмишда Туркистон, Ўрта Осиё, Эрон, Туркия, Араб мамлакатларида яшаб ижод қилган буюк ватандошларимиз ҳаёти, уларнинг асарлари, ҳазрати Иброҳим, Исҳоқ, Исмоил, Яъқуб, Юсуф, Идрис, Мусо, Исо, Муҳаммад алайҳиссаломларнинг ҳаёти ва оъмоли... ҳақида ҳикоя қиламиз».

Ойноманинг илк сони мундарижаси юқоридаги сўзларни тасдиқлаб турибди. «Диний эътиқод булоқлари» рукни остида муфтий Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуфнинг «Дунё руҳий маданиятга муҳтож, Дунё имтиҳондан иборат», Бўрибой Аҳмедовнинг «Темур тузуклари» — тарихий манба сифатида», Неъматулло Иброҳимовнинг «Миср ва мисрликлар», Абу Ҳомид Ғаззолийнинг «Нимаики эксанг, шуни ўрасан», Фаридиддин Атторнинг «Тазкиратул авлиё. Оғози хутба» сингари бир-биридан маънодор, фалсафий мақолалар ойнома саҳифаларидан ўрин олган.

Элимизни уйғониш, покланиш маънавий камолот сари ундашни олий мақсад қилиб қўйган «Шарқ машъали» ойномасининг йўли оқ, нияти ҳамроҳ бўлсин.

Файзулла БОБОДЎСТОВ.

• *Олисдаги санъат юлдузлари*

ТОШКЕНТЛИК КЕЛИН—

ДИЛОРОМ СОИПОВА ОЙНАИ ЖАҲОНДА НЕГА КЎРИНМАЙ ҚОЛДИ?

БУНДАН ўн икки йил муқаддам Сулаймон тоғи этагидаги хонадонлардан бирига тошкентлик келин тушган эди. Келин бўлганда ҳам шунчаки келинчак эмас, балки Ўзбекистон ойнаи жаҳони, овоз нигори орқали қўшиқлари кунора янграб турадиган, нене санъат шайдолари олқишига сазовор бўлган хушовоз хонанда Дилором Соипова эди. Шунда ўшликлар дарров куёв боланинг ким эканлиги билан қизиқиб қолишди. Кейинчалик билсак, у ҳам ўзимиз билган ёш, истеъдодли бастакоримиз Маъмуржон Шокиров экан...

Диломнинг болалик йиллари у таваллуд топган маскан — Тошкент вилояти, Бекобод ноҳиясининг 2-Далварзин жамоа хўжалиги далаларида, қиру адирларида кечган. Отаси Набижон ака, онаси Саодатхон ая тўққиз нафар фарзандни вояга етказишди.

— Отамнинг онаси — Ойдинисо момом санъатшинаванда аёл эдилар, раҳматлик. Мабодо ойнаи жаҳон орқали бирор бир концерт намойиш этилгудай бўлса, уни охиригача томоша қилмай қўймасдилар. Шунда: «Оилада олти қизсанлар-у, бирортанг ҳам санъаткор бўлмадинг» дея бизни койиганлари ҳали-ҳали эсимда, — деб ёдлайди Дилоромхон. — Илк бор қўшиқ куйлашимга ҳам меҳрибон бувижоним сабабчи бўлганлар. Бора-бора қўшиқ айтишга шунчалик қизиқиб кетдимки, юрган-турганимда хиргойини канда қилмасдим. Қолаверса, мусиқа муаллимамиз Асида опа менга мусиқа сирларидан сабоқ берганлар, йўл-йўриқ кўрсатганлар...

Қўшиқ куйлаш орзуси Дилоромни Тошкент давлат Маданият олийгоҳининг хор-дирижёрлик бўлимига етаклайди. У талабалик йилларидаёқ Ўзбекистон ойнаи жаҳонининг «Қўшиқларда қиз қалби», «Қизлар даврасида» кўрсатувларида бот-бот иштирок этиб, дилрабо қўшиқлар ижро этди. Дилором кўпинча кўрсатувларда институт Маданият уйи қошидаги «Нилуфар» дастаси иштирокчиси сифатида қатнашар эди. Дастага эса ўшлик йигит, мазкур олийгоҳнинг ўзбек халқ чолғу асбоблари бўлими толиби Маъмуржон Шокиров бадиий раҳбарлик қиларди.

Илмгоҳда Д. Соипова устози, бастакор Раҳматжон Турсунов ёрдамида машшоқлик, қўшиқчилик санъатининг сир-асрорларидан воқиф бўлди. Ва ниҳоят, кўп йиллик самарали меҳнати ўзининг илк мевасини берди. У 1978 йили Ўзбекистон ойнаи жаҳони орқали ўтказилган «Куйланг, ёш хонандалар» жумҳурият кўрик-танловида олий совринга сазовор бўлди. Дилоромнинг шоир Анвар Ҳожи шеъри билан куйланадиган «Тоғ лоласи» ашуласи бутун ўзбек диёрини, қўшни жумҳуриятлар шаҳар ва қишлоқларини тутиб кетади. Қўшиқ куйини Маъмуржон Шокиров басталаган эди...

1980 йили таҳсилни тамомлагач, Дилором Соипова Андижон вилояти, Қўрғонтепа ноҳиясининг Маданият уйига йўлланма олади. Тез орада уни Ўзбекистон халқ артисти Нуриддин Ҳамроқулов Андижон вилоят филармониясига ишга таклиф этади. Филармония санъаткорлари билан биргаликда Дилором Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон жумҳуриятлари вилоятларининг пахтакорлари, чорвадорлари, ишчи-хизматчилари ҳузурида янги-янги қўшиқлар куйлайди. Халқ эътиборини қозонади, эл оғзига тушади.

Умр йўлдоши Маъмуржон Шокировнинг «Тоғ лоласи», Муслимбек Йўлдошев шеъри билан айтиладиган «Гул тутгил, азизим» сингари қўшиқлари кўпчиликка манзур бўлди. Халқ артисти Ҳалима Носирова Дилоромдаги истеъдодни пайқаб, ўзи севиб ижро этадиган «Чаман ичра» халқ қўшиғини ўргатди, лутфан дўппи кийдирди.

Хулласи калом, тошкентлик келинимиз ҳар қанча мақтаса арзигулик. Бироқ бастакор Маъмуржон ҳам Дилоромхондан сира-сира қолишмайди. Хушовоз хонанда эришган олқишларда, қучган зафарларда, сўзсиз, Маъмуржоннинг улушлари ҳам беқиёсдир.

Сўнгги йилларда Маъмуржон ҳамда Дилоромхонлар яна бир неча янги қўшиқлар яратишди. Мурод Раҳмоннинг «Ким адашмас», Зулфия Мўминованинг «Отажон», Санобар Фахриддинованинг «Илтижо», Санобар Умарованинг «Муҳаббат» деб номланган шеърлари асосида яратилган қўшиқлар ана шулардан. Лекин, афсуски, уларнинг бирортаси ҳали-ҳануз қўшиқ шинавандаларига етиб боргани йўқ. Чунки янги қўшиқларни Ўзбекистон ойнаи жаҳони ёҳуд овоз нигорига тақдим этишдан аввал уларни магнит лентасига яхшилаб, сифатли ёзиб олиш лозим. Бироқ Ўшда бирор бир дурустроқ овоз ёзиш студияси йўқ. Улар хизмат қилишаётган Бобур номли ўзбек мусиқали драма театрида ҳам бунинг учун керакли шарт-шароитлар мавжуд эмас. Натижада Андижонга бориб ёздириб келишга тўғри келади. Тошкентда ёздирайлик дейишса — вақт тиғиз. Театрда ишлашади, оила, турмуш-тирикчилик дегандай... Мабодо Тошкентга боргудай бўлсалар, созанда топишолмай қийналишар экан. Ахир, Бобур номли театр созандаларини бира-тўла Тошкентга олиб бориб келишолмайди-ку.

— Бирдан-бир орзуимиз, дейдилар Дилоромхон билан Маъмуржон, — янги ёзилган қўшиқларимизни санъат шайдоларига ўз вақтида етказиб бера олсак. Афсуски, шу кунгача биз унинг уддасидан чиқа олмаяпмиз.

Мен негадир вилоятларда яшаб ижод қилувчи санъаткорлар, ёзувчи, шоиру рассомларни тунги осмондаги олис-олис юлдузларга қиёслагим келади. Чунки юлдузлар ерга қанчалик яқин жойлашган бўлсалар, улар шунчалик улкан, ёруғ бўлиб кўзга ташланадилар. Бироқ олис-олисларда қўним топган юлдузлар-чи? Афсуски, улар қанчалик улкан, ёруғ бўлмасинлар, барибир ердагиларга мўъжаз бўлиб кўринаверади. Келинглар, олисдаги юлдузларга ҳам яхшироқ разм солайлик, эътибор берайлик.

Раҳим КАРИМОВ.

ЕТИМЛАРНИНГ БОШИ СИЛАНАДИ

ЖИЗЗАХ вилоят болалар жамғармаси ташкил бўлгандан буён кўпдан-кўп хайрли ишларни амалга оширмоқда. Бу йил ҳисобидан вилоятда яшаётган 600 нафар етим-есир, таъминоти кам болаларга совғалар улашилди.

Сўнгги кунларда жамғармага «Элёр» кичик корхонаси 3 минг сўм, вилоят СЭСи 2 минг сўм, маҳаллий саноат бошқармаси минг сўм, вилоят ички ишлар бошқармаси 2 минг сўм, вилоят ҳокимияти вакиллари — Ўктам Олимов минг сўм, Гуландом Субхонова 500 сўм, Анвар Собиржонов 300 сўм, Рустам Рашидов 200 сўм ҳадя этдилар. Шунингдек, 2-қурилиш материаллари комбинати, қишлоқ хўжалиги бошқармаси пластмасса заводи, автомобиль трести, 2-қурилиш трести раҳбарлари жамғармага ҳамиша моддий кўмак бериб турибдилар.

Жамғарма ҳисобидан даволаниш учун 37 бемор бола Москва клиникаларига юборилди. Янги ўқув йилидан Туркияда ўқиш учун 15 нафар етим бола билимига қараб саралаб олинди.

М. ҚОСИМОВ.

ПОЙТАХТ ҲАЁТИ

«ЛУТФУЛЛА» ҲАҚИДА ФИЛЬМ

«ЮЛДУЗ» ижодий бирлашмаси «Ўзбекфильм» киностудияси билан ҳамкорликда «Лутфулла» бадиий-публицистик фильмини суратга олишга киришди. Унда уйғур шоири, драматурги Лутфулла Муталиповнинг қисқа, аммо зиддиятларга бой ҳаёти, ижоди ҳақида ҳикоя қилинади. Лутфулла бор-йўғи 9 йил ижод қилган. Шу давр ичида у қатор драмалар ёзишдан ташқари «Тоҳир ва Зуҳра», «Аршин мол олон» сингари пьесаларни уйғур тилига ўгириб, Оқсув вилоят театри саҳнасига олиб чиқди. У ёзган асарларида илгари сурган ғоялар, режиссёр сифатида саҳналаштирган спектакллар маҳаллий аҳоли ақл кўзини очишга хизмат қилаётгани ҳокимиятга ёқмади. Гоминдончилар уни 23 ёшида ваҳшийларча ўлдиришди. Лутфулла асарлари ўзбек, рус, хитой, инглиз, француз тилларига ўгирилган.

Ҳозир Хитой, Қозоғистон, Ўрта Осиё давлатларида исёнкор шоир таваллудининг 70 йиллигини кенг нишонлашга тайёргарлик кўрилмоқда.

ТЕЛЕВИЗОР ТОШКЕНТДА ЧИҚАДИ

РАДИОЭЛЕКТРОН корхонасида «Семурғ» номли рангли телевизорлар тайёрланди. Корхона мутахассислари бу ишни Белорусь, Россиядаги шу туркум заводлари билан ҳамкорликни йўлга қўйганларидан сўнг амалга оширдилар. Эҳтиёт қисмларнинг айримлари хориждан харид қилинган бўлса, қолгани шу ерда тайёрланди. Ҳозир ишбилармонлар турли телевизорлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида Ҳиндистоннинг радиоэлектроника фирмалари билан ҳам олди-сотдини йўлга қўйишмоқчи.

Исматилла ТОШЕВ.

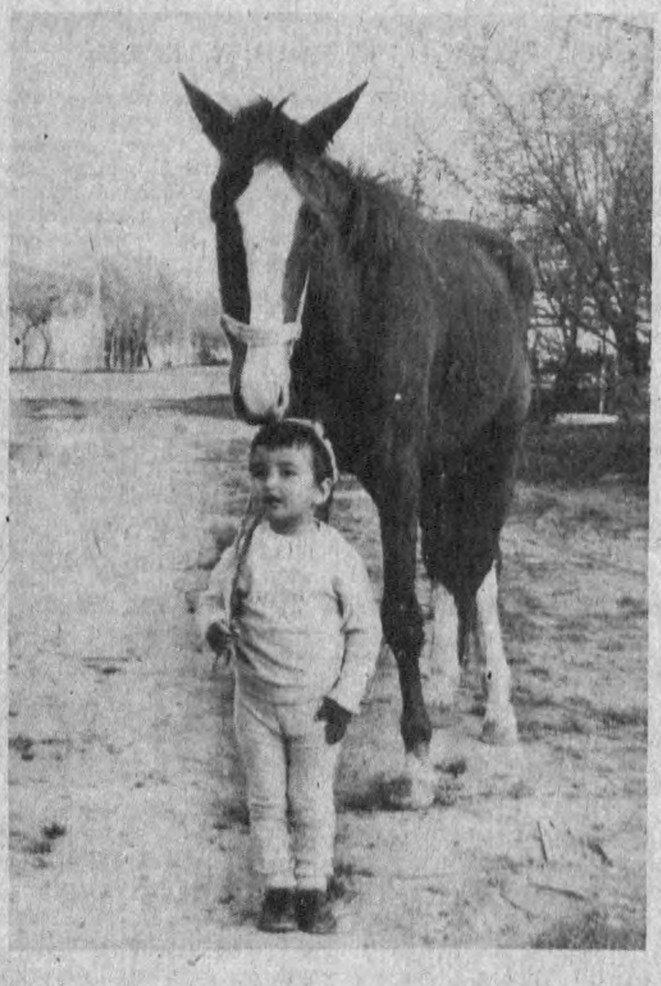

ДЎСТЛАШИШ.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ олган сурат.

·ЭЪЛОНЛАР·

Қува райони матлубот уюшмаси қошидаги

"ҚУВА" БРОКЕРЛИК ИДОРАСИ

ҲАР ҚАНДАЙ МОЛЛАРНИ ХАРИД ҚИЛАДИ ВА СОТАДИ, "ТОШКЕНТ" ҲАМДА "ОЛТИН ВОДИЙ" /ФАРҒОНА/ БИРЖАЛАРИДА МАНФААТЛИ ТАРЗДА АЙИРБОШЛАЙДИ

Биз Қувадаги завод ва цехларда консерваланган маҳсулотларни харид қилишда ҳам кўмаклашамиз.

Фақат бизнинг Қувадагина хушбўй анор шарбатлари тайёрланади!

Ўрик, олма, узум, олча ва беҳиларнинг компот ва шарбатлари, тузланган помидор, бодринг, узум баргларидан ташқари қуёшли Ўзбекистоннинг бошқа неъматларини ҳам етказиб берамиз.

"Қува" брокерлик идораси барча қизиққан фирмалар, ташкилотлар ва ишбилармон кишиларни нафақат Ўзбекистонлик, балки МДҲнинг бошқа давлатларидаги ҳамроҳлар билан ўзаро фойдали ҳамкорлик қилишга таклиф қилади.

Манзилимиз: 713910, Фарғона вилояти, Қува шаҳри, Кайқубат кўчаси, 273а уй.

ҚУВА РАЙОН МАТЛУБОТ УЮШМАСИ

Маълумот учун телефонлар: 5-10-82, 5-10-36.

БУ СИЗНИНГ ЭМАС, БИЗНИНГ МУАММОМИЗ

Сизнинг телевизорингиз бузилиб қолдими? Сизда энг замонавий моделдаги телевизор бўлишини хоҳлайсизми?

БУ СИЗНИНГ ЭМАС, БУ — БИЗНИНГ МУАММОМИЗ! УНИ ҲАЛ ҚИЛИШДА СИЗГА ЁРДАМ БЕРАМИЗ!

Тошкент «Миконд» заводи қошидаги «Биллур» фирма магазини энг янги модификациядаги «Палсекам» (54 ТЦ 402 ДИ-1 ва 54 ТЦ 402 И-1) ўрнатмаси билан «Рубин» телевизорларини таклиф этади.

Нархлари бозор нархларидан паст.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Усто Ширин кўчаси, 121-уй.

48, 43-автобусларнинг, 7, 10-троллейбусларнинг «Агрегат заводи» бекати.

ИШ ВАҚТИ СОАТ 9 ДАН 18 ГАЧА (ТАНАФФУС СОАТ 13 ДАН 14 ГАЧА). ШАНБА ВА ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ ЎЗИНИНГ ТОШКЕНТ БЎЛИМИ ОЧИЛГАНЛИГИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Бўлим ўз мижозларига халқаро банк муомаласидаги ҳар қандай хизматларни сўмлар ва чет эл валютаси бўйича бажаради. Жаҳондаги 56 етакчи банклардаги мухбирлик ҳисоблари сизнинг қўл остингизда бўлади. Ҳамма операциялар бир сутка ичида амалга оширилади.

Банкнинг Тошкент бўлими маблағларни фойдали тарзда жойлаштиради ҳамда депозит бўйича камида 15 фоиз ва ҳисобда қолган маблағларга қараб 5 фоиз тўлайди.

Сизни ўз мижозларимиз орасида кўришдан мамнун бўламиз!

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 29-уй (Шимолий вокзал атрофида).

Алоқа телефонлари: 54-38-18, 54-59-00.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президиуми жамоаси вице-президент, академик Иброҳимжон Искандаровга онаси

Жамолой НОСИРОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Президиуми жамоаси, Ўзбекистон Республикаси ФА Президиумининг ижтимоий-гуманитар фанлар бўлими ва Ўзбекистон Республика ФА касаба уюшмаси ходимлари республика комитети вице-президент, академик Иброҳимжон Искандаровга онаси

Жамолой НОСИРОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекнефтназорати бош бошқармаси жамоаси бош назоратчи А. Комиловга падари бузруквори ва волидаи муҳтарамаси

АБДУАЗИМ ота ва Санобар ая КОМИЛОВларнинг вафот этганликлари муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Истиқбол» қўмитасининг ҳисоблаш маркази иқтисод ва илмий-тадқиқот илмгоҳи жамоаси катта илмий ходим Омоной Искандаровага волидаси

Жамолой НОСИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖЎРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУҒОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРҲОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. Тошкент шаҳри 700083, Ленинград кўчаси, 32-уй. Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 22.15.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12